

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická
Katedra hudební kultury

Tachovský dětský sbor

Bakalářská práce

Jana Brychová

Hudba se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Romana Feiferlíková, Ph.D.

Plzeň 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem „Tachovský dětský sbor“
vypracovala samostatně s použitím uvedených zdrojů a literatury.

V Plzni, 30. 6. 2020

.....
Jana Brychová

Poděkování

Poděkování patří panu sborníkáři Josefu Brabencovi, který mi poskytl archivní materiály a rozhovor, díky nimž jsem mohla zpracovat tuto práci. Také chci poděkovat mé vedoucí bakalářské práce Mgr. et Mgr. Romaně Feiferlíkové, Ph.D. za cenné rady a připomínky při psaní předložené práce. V neposlední řadě také děkuji bývalým členům Tachovského dětského sboru za rozhovory, které mi pomohly vytvořit závěrečnou kapitulu bakalářské práce.

Klíčová slova

Tachovský dětský sbor, historie, kultura, kulturní vývoj, historický vývoj, Tachov, repertoár, sbormistr, sborový zpěv, Mgr. Josef Brabenec, sbor

Key words

Tachov Children's choir, history, culture, cultural development, historical development, Tachov, repertoire, choirmaster, choir singing, Mgr. Josef Brabenec, choir

Obsah

Úvod	2
1 Historie Tachova v průřezu	4
2 Kultura ve městě	8
2.1 Kulturní život v Tachově po roce 1945	8
2.2 Kulturní život Tachova v současnosti	11
3 Tachovský dětský sbor	14
3.1 Historie Tachovského dětského sboru	16
3.2 Josef Brabenec a jeho životní cesta až k TDS	17
3.3 Tachovský dětský sbor a jeho symboly	20
3.3.1 Znak TDS	20
3.3.2 Hymna sboru – „Brabenčí polka“	20
3.3.3 Zámecký mlýn	21
3.4 Sborový repertoár	21
3.5 Vystoupení Tachovského dětského sboru	24
3.6 Výměnné pobyty sboru	26
3.7 Zahraniční zájezdy sboru	27
3.8 Soutěžní ocenění Tachovského dětského sboru	28
3.9 Soustředění Tachovského dětského sboru	29
3.10 Rozhovory s bývalými členy TDS	32
3.10.1 Shrnutí rozhovorů	38
Závěr	39
Resumé	40
Seznam použité literatury	42
Přílohy	44

Úvod

Téma bakalářské práce Tachovský dětský sbor jsem si zvolila z toho důvodu, že jsem v Tachově od mala vyrůstala a hlavně proto, že jsem už od dětství v Tachovském dětském sboru sama působila. Za celou dobu studia jsem se na univerzitě setkala jen s malou hrstkou studentů, kteří by také pocházeli z Tachova nebo by o tomto městě měli nějaké povědomí. Myslím, že toto téma bude proto přínosem všem, kteří Tachov a jeho kulturu neznají. Já sama jsem se díky psaní této práce dozvěděla mnoho nového z tachovské historie, kultury a sborové minulosti. Zpracování této bakalářské práce bylo proto i pro mě velkým přínosem.

Ke zpracování bakalářské práce jsem musela použít hlavně archivní zdroje, protože o kulturní a sborové minulosti v Tachově nevyšla téměř žádná veřejná publikace.

Cílem bakalářské práce je seznámit čtenáře s tachovskou historií, kulturou, a hlavně s Tachovským dětským sborem, který ve městě působí už mnoho let a díky svým úspěchům se stal jedním z nejzajímavějších sborových těles české hudební kultury.

V práci popisuji tři hlavní kapitoly. První představuje stručnou historii Tachova od jeho počátků až po současnost.

Druhá kapitola se zabývá kulturním vývojem v Tachově hlavně v poválečném období a uvádí konkrétní významné události, které pozitivně ovlivnily tachovskou kulturu. Kapitola také ve stručnosti popisuje kulturní současnost Tachova.

Třetí kapitola Tachovský dětský sbor je v bakalářské práci tou stěžejní. V kapitole popisují začátky sboru a celé jeho působení až do současné doby. Zaměřuji se zde na fungování sboru, jeho úspěchy a další důležité stránky související s činností sboru. Nechybí zde ani životopis zakladatele a zároveň sbormistra TDS Josefa Brabence. Další důležitou částí jsou rozhovory s bývalými členy TDS.

Protože o Tachovském dětském sboru nikdy nevyšla žádná publikace, čerpala jsem z archiválií, které má sbormistr Josef Brabenec uloženy v prostorách zámeckého mlýna. K dispozici jsem také měla klasifikační práce o Tachovském dětském sboru a osobnosti Josefa Brabence, jejíž autoři v pracích vycházeli ze stejných materiálů jako já. Velmi důležitým informačním zdrojem mi byl rovněž rozhovor se sbormistrem, ve kterém odpověděl na vše, co se sborem souvisí a co v písemných materiálech chybí.

Tato hlavní a poslední kapitola tedy nese stejné jméno jako téma mé bakalářské práce, protože je v práci tou nejdůležitější a všechny podkapitoly jsou zde zpracovány do hloubky.

1 Historie Tachova v průřezu

Město Tachov¹ se řadí mezi nejstarší sídelní celky západních Čech a je správním centrem stejnojmenného okresu. Podoba okresu, kterou známe dnes, vznikla v roce 1960. Tachov je krásné město obklopené přírodou a zároveň bohaté na historii a kulturu.

Lokalita, sídlící nedaleko česko-bavorských hranic, je prvně uváděna v roce 1115 v tzv. Zakládací listině Kladrubského klášteřa.² Jisté je, že sídlo vzniklo počátkem 12. století. Tachov ležel na velmi důležité spojnici norimberské cesty, která se dále rozdělovala do důležitých bavorských osad. Dochovaná zpráva kroniky z roku 1126 zmiňuje výslovně Tachov, kde bylo údajně zpevněno opevnění. Stejný kronikář o pět let později uvádí, že kníže Soběslav vystavěl na úpatí vsi Tachova hrad, který dostal stejné jméno.

Za panovníka Přemysla Otakara II. byl postaven nový hrad, který byl umístěn na starém hradisku a ves tak roku 1285 povýšila na královské město. Tachov však ještě za vlády Přemysla Otakara II. přešel do rukou Alberta ze Žeberka, který královské město po dobu dvanácti let využíval jako svůj majetek. Zpráva datována k roku 1298 pak již uvádí jako majitele Václava II., který si od Alberta ze Žeberka vynutil postoupení Tachova zpět do královské rodiny. O město byl značný zájem a pranice o něj nepřestávala.

Rok 1421 je důležitým mezníkem v tachovské historii, kdy se o dobytí Tachova pokusili husité. Pokus byl však neúspěšný. O šest let později, roku 1427, se jim dobytí již podařilo a správa hradu a města byla svěřena Buzkovi ze Smolotel.

Roku 1434 získal na Tachov zástavní právo Jindřich z Metelska, který město od husitů zřejmě vykoupil, a po jeho smrti jeho děti, Ludmila, Jindřich a Jan. Poté se Tachov od potomků Jindřicha z Metelska dostal do rukou Burianovi z Gutštejna a následně jeho synovi Burianovi Bohatému. Během této doby potvrdili Ladislav Pohrobek a Jiří z Poděbrad městu všechny výsady. To se po nějaké době opět stalo královským majetkem.

Tachov byl ovšem zastaven znovu a to roku 1556 Janem ml. z Lobkovic a jeho potomkem Kryštofem. Od Kryštofa město později vykoupil císař Rudolf II. a nabídl ho v roce 1602 k prodeji. Po rozprodání celého tachovského majetku byl hrad i s městem koupen obcí města Tachova.

1) obr. příloha č. 1b

2) obr. příloha č. 2

Krátce poté však proběhla konfiskace majetku a novým dědickým držitelem se stal plukovník císařské armády Jan Filip Husmann z Namedy, za jehož působení Tachov ztratil postavení královského města a ponížil na město poddanské. Po jeho smrti měly Tachov v držbě Husmannovy dcery, které pak z důvodu dluhů musely panství roku 1664 prodat Janu Antonínu z Losymu z Losinthalu. Panství měli v držbě jeho potomci až do roku 1784.³

V této době koupil Tachov i s panstvím Josef Mikuláš Windischgrätz a rodina Windischgrätzova vlastnila majetek až do roku 1945. Po konci druhé světové války byl veškerý majetek rodiny Windischgrätzů zabaven státem.⁴

V této velmi stručné historii, v období od vzniku tachovského území do konce 2. světové války, můžeme pozorovat, že byl Tachov z hlediska jeho dobré polohy opravdu žádaným a důležitým městem. V držbě Tachova se vyměnilo více než 40 majitelů.⁵

V období před 2. světovou válkou se město Tachov díky volbám roku 1938 stalo městem německým. Mezi českými a německými občany byl značný nesoulad a mnoho Čechů tehdy město opustilo. Později se Tachov stal součástí válečného Německa. V roce 1945 byl Tachov osvobozen americkou armádou a všichni němečtí obyvatelé museli město opustit.⁶

Po válečném období, kdy se Tachov vymanil z osmiletého německého područí, město v malé míře zaznamenalo jistý kulturní i ekonomický rozvoj, který si po všech možných útrapách spojených s válkou zasloužilo. České pohraničí bylo znovu osídleno těmi, kteří chtěli svůj nový domov budovat na dobrých ekonomických a kulturních základech. V tomto období se do Tachova stěhovalo mnoho Slováků a Čechů z blízkých okresů.

Když se v této době zaměříme na politiku, tak je důležité zmínit, že v roce 1946 se na území Tachova odehrály volby, v nichž absolutně zvítězila strana komunistická. Aby byli občané města vždy informováni o dění na Tachovsku, tak ve městě v roce 1949 začalo vycházet nové periodikum s názvem „Tachovská jiskra“, které v oblibě vychází dodnes.

3) ČERNOCH, František. *Tachov 1996*. Nakladatelství NAVA, 1996, s. 7-8.

4) Oficiální stránka města: www.tachov.cz

5) ČERNOCH, František. *Tachov 1996*. Nakladatelství NAVA, 1996, s. 8.

6) KADLECOVÁ, Petra. *Úloha Tachovského dětského sboru a Dechového orchestru mladých v současném kulturním životě města Tachova*. Absolventská práce. Konzervatoř Plzeň.

V Tachově se také do dnešní doby dochovala kulturní tradice města a tou jsou husitské slavnosti, které ve městě poprvé proběhly už 24. srpna roku 1952.⁷

V květnu roku 1954 se veřejnosti otevřelo městské muzeum (dnes Muzeum Českého lesa Tachov⁸), jehož prohlídka jistě byla pro tachovské návštěvníky hezkým zpestřením a také zachycením něčeho nového a zajímavého. Z počátku byly v městském muzeu k nahlédnutí hlavně kousky z oblasti myslivosti a přírody.⁹

Koncem 50. let, hlavně v roce 1958, byly ve městě zdemolovány budovy, které už byly staré a neudržované. Zbouralo se však také několik krásných koutů starého města.

Co se průmyslu týče, tak nesmíme opomenout důležitý význam vzniku podniku Uranové doly Západní Čechy v Západním Chodově, který významně napomohl k rozrůstání Tachova. Za finančně výhodnější prací v dolech se na Tachovsko sjíždělo mnoho horníků, kteří zde zůstávali a zakládali rodiny. Nové uranové doly byly v roce 1960 otevřeny také ve Vítkově.¹⁰ V tomto období se v Tachově začala stavět dvě sídliště, nejprve západní a poté východní, která také zvedla počet obyvatel města.

K dalším významným průmyslovým podnikům se v období 70. a 80. let řadily Rybena, kde se zpracovávaly ryby, a Plastimat (dnešní podnik Strojplast) známý převážně díky výrobě kbelíků, přepravek a plastických součástí do automobilů.

V roce 1960 kromě jiného proběhla zásadní změna správního uspořádání okresů a to tak, že se sloučilo 104 obcí a vznikl nový tachovský okres.¹¹

Určitě je zajímavé zmínit výstavbu vodní nádrže Lučina, která sloužila jako zásobárna pitné a užitkové vody pro město a slouží tak obyvatelům Tachova dodnes. Vodní nádrž dostala stejné jméno jako obec, která kvůli této výstavbě musela být zlikvidována a následně zaplavena. Bourání obce Lučina a následná výstavba vodní nádrže probíhala v letech 1965-1974.¹²

7) Oficiální stránka města: www.tachov.cz

8) obr. příloha č. 3

9) ČADEK, Štěpán. *Tachov v datech 1115 – 2015*. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2015, s. 120.

10) Vesnice poblíž Tachova.

11) Oficiální stránka města: www.tachov.cz

12) ČADEK, Štěpán. *Tachov v datech 1115 – 2015*. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2015, s. 130.

Co se týče kulturního vyžití, v roce 1963 prošla výraznou rekonstrukcí budova, která se adaptovala na kulturní dům s názvem Lidový dům. Budova však také sloužila jako hotel a na slavnostní otevření dokonce přijelo tehdy známé pěvecké duo Iveta Simonová a Milan Chladil.¹³ V dalších letech probíhala stavba několika dalších budov buď k účelu bydlení nebo k pracovnímu a kulturnímu účelu.

Co je však ještě potřeba vyzdvihnout jsou historické kulturní památky starého Tachova, které se po revoluci dočkaly příslušných oprav. Jmenuji například Jízdárnu Světce¹⁴, jejíž oprava byla dokončena v roce 2010 a v současnosti jsou její prostory využívány k prohlídkám nebo ke kulturně hudebním akcím.

Chrám Nanebevzetí Panny Marie, kostel sv. Václava, tachovský zámek, zámecký mlýn a kostel sv. Máří Magdalény jsou další krásné památky, které tvoří spolu s městskými hradbami historické jádro Tachova a prostory některých z nich dodnes také slouží ke kulturní činnosti města.¹⁵

Ve druhé polovině 20. století, zejména od roku 1960-1989, zaznamenalo město Tachov veliký rozmach, co se ekonomiky i kultury týče, a právě něco více o počátcích a následném rozvoji kultury na Tachovsku se dozvíme v nadcházející kapitole.

13) ČADEK, Štěpán. *Tachov v datech 1115 – 2015*. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2015, s. 129.

14) obr. příloha č. 4

15) obr. přílohy č. 5, 6, 7, 8, 9, 10

2 Kultura ve městě

Tachov je v současné době kulturně velmi pestrý a bohatý. Přispívá k tomu jistě dobré zázemí, které v Tachově vytváří Městské kulturní středisko založené již v roce 1974. Díky velkému počtu obyvatel je ve městě zájem o kulturu poměrně veliký, ať už se jedná o oblast hudební, výtvarnou, literární či sportovní.

První dochované záznamy z dob tachovské kulturní historie nacházíme v 18. století. V tomto čase se v Tachově pohybovaly dvě hudební rodiny, jejichž práce obsahovala výrobu hudebních nástrojů. Rodina Pauli se proslavila výrobou brilantních houslí a rodina Gärtnerova zase tvořila varhany a pianina. Z této doby se nám tedy některé prameny o hudební minulosti Tachova dochovaly, ale není jich mnoho.¹⁶

Kulturní život v Tachově se během let samozřejmě vyvíjel, avšak vysoký kulturní rozmach město zaznamenalo v období po druhé světové válce. Rozvoj přicházel hlavně v divadelní a hudební oblasti. S tímto poválečným rozvojem pak souvisí jakákoli další hudební činnost, která se na území Tachova později odehrávala.

Nadcházející podkapitola pojednává o významných kulturních událostech, které probíhaly v poválečném období a pomohly odstartovat kulturní činnost v tomto městě.

2.1 Kulturní život v Tachově po roce 1945

Po květnovém osvobození české vlasti roku 1945 se Tachovu otevřela úplně nová perspektiva rozvoje. V prvních dnech po osvobození začali Tachovsko opět osidlovat čeští obyvatelé. Tato opomíjená oblast, kde byl převážně dřevařský a domácký průmysl, však nelákala české obyvatele tolik jako průmyslový sever.

Na území Tachova přicházejí bývalí deputátníci z panských dvorů, čeledínové bohatých sedláků, dělníci a drobní zemědělci, úředníci, učitelé, železničáři a s nimi také příslušníci ozbrojených sborů. O dva roky později přicházejí i ti, kteří kdysi před útlakem utekli do ciziny.

16) KADLECOVÁ, Petra. *Úloha Tachovského dětského sboru a Dechového orchestru mladých v současném kulturním životě města Tachova*. Absolventská práce. Konzervatoř Plzeň.

Po čase se českým a slovenským obyvatelům život ustálil a oni kromě jiného začali pomýšlet na nějaké kulturní vyžití, které by zde vybudovali. V této spojitosti byl po skončení války v novém českém pohraničí založen první ochotnický spolek, divadelní soubor J. K. Tyla.¹⁷ Na činnosti ochotnického spolku byl Tachov v té době závislý a stejně tak na činnosti dramatického odboru Hasičské jednoty v Tachově. V roce 1950 se oba spolky sloučily a vznikl nový spolek s názvem „Dramatický odbor ROH“.

Během své činnosti spolek nazkoušel mnoho nejrůznějších her, a dokonce se díky své velmi dobré úrovni zúčastnil v roce 1958 divadelní soutěže v Hronově. V roce 1967 však spolek kvůli úmrtí zakládajícího režiséra Rudolfa Tomšů ukončil své dosavadní působení.

V Tachově od roku 1946 také existovala odbočka Svazu lidových hudebníků, která se později přejmenovala na Sdružení lidových hudebníků. V tomto sdružení fungovaly dva hudební soubory. Soubor smyčcového orchestru vedl dirigent František Petlička a soubor smíšeného orchestru byl pod taktovkou Josefa Jáchyma. Sdružení se však v roce 1952 rozpustilo.

Co se hudební školy týče, Městský národní výbor zamýšlel školu zřídit už v roce 1947, nicméně se tak stalo o šest let později a to 1. ledna 1953. Žáci školy svým každoročním účinkováním na besídkách a koncertech jistě také přispěli ke kulturnímu rozvoji v tomto městě.

Dalším důležitým mezníkem v rozvoji kulturního života v Tachově je rok 1954, kdy ve městě vzniká Dům osvěty, který se kulturnímu rozmachu v regionu snaží co nejvíce napomoci. Ve stejném roce vznikl hudební učitelský soubor při okresním výboru odborového svazu zaměstnanců ve školství. Soubor dával dohromady různé kulturní akce, jezdil po vesnicích, když se zakládala JZD atd.

V roce 1955 Tachov navštívilo několik zájezdových divadel a také v tomto roce byly při Domu osvěty založeny dva dechové orchestry pod vedením Václava Roubala a Josefa Jáchyma. Dále se v roce 1956 díky Domu osvěty konal Mozartův večer a koncert hudební školy z Horšovského Týna. Téhož roku vystoupili žáci místní hudební školy na dvou koncertech, které se staly již každoročním pravidlem. Dům osvěty měl podle výše uvedených vět značný podíl na kulturním rozvoji na území Tachova.

17) obr. příloha č. 11

Roku 1956 byly uspořádány čtyři koncerty, na kterých se hudebně předvedli klavírista Jindřich Duras, Plzeňské kvarteto, Ota Čermák na elektrofonické varhany a pražští umělci (v pořadí „Tak hrál Kmoch a zpíval Hašler“).

Dům osvěty bral svou úlohu zodpovědně a dobře pečoval o své tachovské obyvatele. Kulturní rozvoj občanům nabízel v podobě návštěvy různých kulturních pořadů, divadla, kina, estrád aj. K další radosti občanů vystoupil v Tachově na svém zájezdu Kyjevský soubor písní a tanců a také Slovenský vojenský soubor Králova Hola.

Také hudební škola v činnosti nezaostávala. V této době na škole vznikla dvě žákovská smyčcová kvarteta a žákovský smyčcový orchestr. Mimo žáků se do hudební činnosti zapojili i učitelé. V roce 1959 byl čtyřmi učiteli vytvořen smyčcový kvartet, který obsahoval toto složení: 1. housle – M. Honzík, 2. housle – Rudolf Hutta, viola – Miloslav Benda, violoncello – Josef Reyhon.

V roce 1960 v Tachově vzniklo místní kulturní zařízení s názvem Osvětová beseda. Při tomto zařízení byl založen šestnáctičlenný orchestr z tachovských obyvatel pod vedením dirigenta Josefa Reyhona.

Osvětová beseda se snažila dělat kulturní činnost co nejpestřejší, a kromě divadelních představení v roce 1961 uspořádala koncert orchestru z Mariánských Lázní (Bedřich Smetana – Má vlast), houslový koncert, večer sborových písní atd. V této době už v Tachově stálo Divadlo hudby, ve kterém se vždy sešla alespoň malá hrstka posluchačů, kteří uměli náležitě ocenit krásu hudby. I když byl počet hudebních nadšenců většinou menší, nikdy se na rozmanitosti a kvalitě programu nešetřilo. Návštěvníci se seznámili s řadou různých skladatelů a s osobností Bedřicha Smetany nevyjímaje. Do divadla zavítala i Leningradská symfonie Dmitrije Šostakoviče.

Při příležitosti oslav 535. výročí bitvy u Tachova v roce 1962 hostovalo ve městě Národní divadlo s programem Prodané nevěsty od Bedřicha Smetany. V letech 1962-67 se v Tachově konaly spíše jen divadelní představení místních ochotníků. V roce 1967 však přišel zlom, když Osvětový dům zahájil předplatné na divadelní představení, která se konala v kině Hraničář.¹⁸ V této době začaly do Tachova jezdit profesionální divadelní soubory z Prahy, Západočeského a Středočeského kraje a obyvatelé města jejich

18) Dnes již zbourané, na jeho místě stojí Česká spořitelna.

přítomnost velmi vítali. Činnost úspěšného ochotnického divadelního spolku J. K. Tyla, který byl pod záštitou Domu osvěty, v tomto roce skončila.

Od roku 1968 se v Tachově každý měsíc uspořádaly koncerty, u kterých měla polovina z nich výchovný charakter. Tyto koncerty se konaly na popud okresního kulturního střediska, které se samozřejmě nejdříve domluvilo s řediteli základních devítiletých škol.

Tachov v této době navštívilo mnoho souborů z různých lokalit a zemí, mezi které patřily například sovětský komorní orchestr z Moskvy, ale také symfonický orchestr z Mariánských Lázní a symfonický orchestr AUS Víta Nejedlého z Prahy.

Dalším mezníkem pro rozvoj kultury ve městě byl rok 1971, kdy pracovníci okresního kulturního střediska uvedli první nabídku cyklu komorních koncertů. V tom samém roce byl ve městě založen Klub přátel hudby (KPH), který z počátku čítal 30 členů, ale postupem času počet narůstal. Posluchači Klubu přátel hudby měli po celou dobu přístup na zajímavé komorní koncerty a také se setkali se symfonickou hudbou.

Kultura v Tachově tedy bohatě rostla, a to i díky nově založeným hudebním souborům při Lidové škole umění (dříve Hudební škola).¹⁹

Další soubor, který také velmi pozitivně zahýbal tachovskou kulturou a dosáhl řady ocenění, se nazývá Tachovský dětský sbor, o kterém pojednává třetí a nejdůležitější kapitola.

2.2 Kulturní život Tachova v současnosti

Prudký kulturní rozvoj město zaznamenává od 2. poloviny 20. století. Ten za pomoci pracovníků Městského kulturního střediska trvá dodnes.

Na hudebním rozvoji města měla a stále má markantní podíl hudební škola, jejíž výuka byla v Tachově zahájena již v roce 1953 (dnes Základní umělecká škola Tachov). Sídlo této školy je v současnosti na tachovském zámku. Existují zde žákovské soubory, dětský sbor, dudácká kapela, orchestr a dechová hudba.

19) ŠANTOROVÁ, Milena. *Tachovský dětský sbor*. Absolventská práce. Konzervatoř Plzeň.

Ne každé město má to štěstí mít tak krásné a historické prostory pro učení a tvoření hudby jako je tachovský zámek. V těchto prostorách Základní umělecké školy jsou třídy plně vybavené pro výuku hudby. Práce, kterou učitelé se svými žáky v těchto třídách nacvičí, se poté rozeznívá v tanním hudebním sále, který je v krásném stylu klasicistní architektury. Nechybí zde ani ateliéry výtvarníků, taneční sál nebo divadelní scéna²⁰.

Velkou tradici má v této lokalitě již zmíněný Tachovský dětský sbor, který v roce 1973 založil sbormistr Josef Brabenec. Pan sbormistr vede TDS již 47 let a stále s úsměvem na rtech. Kromě mezinárodních sborových festivalů v České republice TDS koncertoval již v mnoha cizích zemích jako jsou Itálie, Francie, Německo, Belgie, Rakousko, Čína a další, ze kterých si odvezl mnoho ocenění.²¹

V prostorách Základní umělecké školy zkouší také Dechový orchestr mladých ZUŠ Tachov, který byl založen roku 1976 a v současné době ho vede kapelník Josef Kadlec. Ten ve vedoucí pozici setrvává již od roku 1982. Soubor také nasbíral několik soutěžních ocenění a velmi přispívá k hudebnímu rozvoji mladých v tomto městě.

Z hudební branže ještě nesmíme zapomenout na Tachovský ženský sbor, který v Tachově působí již čtvrtou desítku let a také na smíšený komorní sbor KOZTliveCZ, který navštěvují převážně odchovanci z Tachovského dětského sboru.

Když se na okamžik vzdálíme od hudby, uvidíme na území Tachova další hezké kulturní tradice. Jednou z nich je soutěž Potápěčský amatérský film, která je spojená s výstavou a prodejem výstroje a techniky. Této mezinárodní soutěže se zúčastňuje mnoho soutěžících, kteří pocházejí z různých koutů světa. Většina těchto prací má profesionální úroveň.

Další mezinárodní účastí, která se koná každý rok, je soutěž Hledačů pokladů. Skupina nadšenců zde pátrá po historických nálezech např. detektorem kovů a poté se nalezené kousky odevzdají do expozice zdejšího Muzea Českého lesa v Tachově.

Velkou tradici si získala literární soutěž Tachovská reneta, která v Tachově běží již od roku 1994. Tato celorepubliková soutěž vyhledává píšící autorky různého věku, které soutěží jak v poezii, tak v próze.

20) ČERNOCH, František. *Tachov 1996*. Nakladatelství NAVA, 1996, s. 15.

21) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

V blízkosti Městského kulturního střediska, které sídlí přímo na tachovském náměstí, se také nachází Informační centrum, které každému zájemci poskytne dané informace o chystaných akcích a také případně různé tipy na výlet v této lokalitě.

V Tachově také vychází několik periodik, která podávají občanům informace o celkovém dění v tomto regionu. Dlouholetou tradicí je již výše zmíněný týdeník Tachovská jiskra, ke kterému je už od roku 1994 připojen i Tachovský deník. Městské kulturní středisko dokonce každý měsíc vydává Tachovské listy a Kulturní zpravodaj MKS. Stálí odběratelé zde mohou sledovat všechny akce, které se budou v blízké době v okrese Tachov odehrávat. MKS má samozřejmě i své internetové stránky, kde se mohou zájemci dozvědět vše potřebné o nadcházejících kulturních událostech na území Tachova.

Muzeum Českého lesa v Tachově vydává svůj sborník již od roku 1967. Najdeme zde nové poznatky historie, biologie a dokonce zoologie. Muzeum nabízí jak stálou expozici, tak i tematicky zaměřené výstavy a je svou otevírací dobou nakloněno i víkendovým návštěvníkům.

Tachov je v současné době opravdu velmi kulturní město, a to i díky sportu. Sice zde zatím nejsou žádní olympionici nebo mistři světa, ale určitě se Tachov může pochlubit svými sportovními nadšenci, a hlavně sportovním vybavením.²²

Z výše uvedených informací vidíme, že má Tachov bohaté kulturní zázemí a kdejaké okresní město by mu mohlo závidět.

22) ČERNOCH, František. *Tachov 1996*. Nakladatelství NAVA, 1996, s. 15-16.

3 Tachovský dětský sbor²³

Hudební kultura představuje v Tachově velkou dominantu. Existuje zde mnoho kvalitních hudebníků a hudebních souborů, jejichž práce je velmi pozitivně oceňována většinou obyvatel města. Ve sborové činnosti na tachovském území bezpochyby vyniká již roky Tachovský dětský sbor, který je v současnosti nejstarším fungujícím sborem ve městě.

Tachovský dětský sbor je hudební pěvecké těleso, které má v Tachově již dlouholetou tradici. Sbor je známý nejen na území České republiky, ale také v zahraničí, odkud si přivezl mnohá ocenění. Jeho zakladatelem a zároveň sbormistrem je Mgr. Josef Brabenec, který sbor založil již před mnoha lety.

Sbor se skládá ze tří přípravných sborů a sboru hlavního. Přípravné sbory se nazývají Cvrčci, Plamínek a Sluníčko.

V přípravce Cvrčci²⁴ působí děti, které jsou v předškolním věku. Jsou to zpěváčci, kteří se v nadcházejícím roce chystají do první třídy. Toto pěvecké oddělení bylo založeno roku 1979 a v současné době ho vede paní Jana Válová, která již několik let řídí Základní uměleckou školu v Tachově. Při zkouškách a koncertních představení soubor doprovází korepetitorka Ilona Humlová.

Přípravný sbor Plamínek²⁵ navštěvují děti, které chodí do druhé a třetí třídy. Zde už se začíná pomalu učit průprava dvojhlasu v lidových písních. Soubor vznikl již v roce 1974 pod vedením Josefa Brabence. Během let tuto přípravku ještě řídila Milena Šantorová, Jana Válová a Alena Bartošová.²⁶ Nyní je Plamínek pod taktovkou Jany Válové a korepetici zajišťuje Ilona Humlová.

Poslední přípravný sbor Sluníčko²⁷ vznikl v roce 1973 a zpívaly zde děti, které navštěvovaly třetí a čtvrtou třídu. Během doby se věkový standart posunul a v současnosti v přípravce působí i žáci šesté třídy. Sbor v minulosti vedla Věra Kliková a také Tamara

23) obr. příloha č. 12

24) obr. příloha č. 13

25) obr. příloha č. 14

26) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

27) obr. příloha č. 15

Bernardová.²⁸ Poté se vedení souboru ujal Josef Brabenec a řídí ho dodnes. Korepetici jako i u předešlých dvou přípravek opět zajišťuje Ilona Humlová.

Ze Sluníčka mohou do hlavního sboru postoupit jen ti, kteří splní podmínky přezkoušení. Většinou děti zazpívají poměrně těžkou píseň „Páni muzikanti“, dále některý ze tří hlasů lidové písně „Černé oči jděte spát“ a také předvedou, zda mají dobré rytmické cítění. Pokud je vše v pořádku, jedou o letních prázdninách s hlavním sborem na táborové soustředění. Na konci tábora proběhne přezkoušení z vybraných písní, které se na letním soustředění nacvičovaly, a pokud zpěvák splní dostatečný počet bodů, v září nastoupí do hlavního sboru.²⁹

Od školního roku 1979/80 do 1995/96 fungovala čtvrtá příprava s názvem Cvalíci, ve které působili ti nejmenší, zpěváci předškolního věku.

Hlavní sbor je nejvyšší úrovní, které lze v Tachovském dětském sboru dosáhnout. Těleso samozřejmě vede již od začátku jeho vzniku sbormistr Josef Brabenec. Za celou dobu působení sboru měl sbormistr při sobě také pár důležitých pomocníků, kteří mu asistovali při hlasové přípravě a dělených zkouškách. Během let se ve sboru vystříдалo několik výborných klavíristů jako Emilián Dekoj, Milena Šantorová, Alena Bartáková³⁰ a jako poslední přichází na řadu Miroslava Poustková, která hlavní sbor při zkouškách a koncertech doprovází dodnes.

Do hlavního sboru dřív mohli postoupit jen ti, kteří alespoň jeden rok působili v přípravce Sluníčko. Dnes už toto není podmínkou, ale samozřejmě je dobré, když zájemce o sborový zpěv disponuje alespoň nějakou hlasovou přípravou.

V současné době sbor celkově navštěvuje 125 členů, z toho je 40 členů z hlavního sboru. Největší počet zpěváků sbor zaznamenal v devadesátých letech, kdy celé těleso mělo 250 dětí. Poté začalo zpěváků mírně ubývat.³¹ Z důsledku pestrosti a množství volnočasových konkurenčních kroužků v Tachově zájem o sborový zpěv postupem času klesá. Proto je pan sbormistr rád za každého člena, kterého sborový zpěv baví a chce se mu věnovat.³²

28) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

29) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

30) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

31) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

32) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

3.1 Historie Tachovského dětského sboru

Vzniku Tachovského dětského sboru předcházela pěvecký soubor, který ve školním roce 1967/68 při základní devítileté škole v ulici Karoliny Světlé (dnes Hornická ulice) založil Josef Brabenec. Tento nepovinný kroužek sborového zpěvu navštěvovali žáci druhého stupně a Josef Brabenec jako tamní učitel ruského jazyka a hudební výchovy se ujal jeho vedení. Pěvecký soubor měl spolu s Josefem Brabencem za úkol nacvičit repertoár asi čtyř písní a s ním pak vystoupit při školních akademiích. V pěvecké činnosti bylo zapojeno asi osmdesát žáků.

Ve školním roce 1970/71 se zkoušení pěveckého sboru ustálilo na dvě hodiny týdně. Do nácvičení písní se zapojil i učitel Milan Michl, který Josefu Brabencovi pomáhal s dělenými zkouškami. Sbor se podle hlasů rozdělil na dvě skupiny a nacvičování jedné měl na starosti Josef Brabenec a druhé Milan Michl. Tímto se práce sboru velmi usnadnila a urychlila. Repertoár tvořily písně dělnické, pionýrské a lidové, které měly ve většině případů dvojhlasou úpravu.

Pěvecké těleso začala doprovázet rytmická skupina studentů, jejíž členové navštěvovali tachovské gymnázium. Skupinu tvořili J. Chaloupecký, který hrál na klavír a klarinet, basový kytarista M. Šitera, hráč na trubku J. Kadlec a za bicími seděl O. Mužík.

V dalším školním roce 1971/72 se poprvé k činnosti pěveckého sboru přidali i žáci pátých tříd. Hlavní úlohou sboru v tomto období byla vystoupení s nacvičeným repertoárem při příležitosti voleb do zastupitelských orgánů. Soubor si z těchto akcí odnesl mnohá ocenění, a dokonce o úspěšných vystoupení sboru vyšel článek v Tachovské jiskře.³³

Začátkem školního roku 1972/73 v souboru působilo šedesát členů, mezi kterými už byli i žáci čtvrtých tříd. V tomto období do Tachova přijel pěvecký sbor z Hermsdorfu z bývalé NDR. Vystoupení tohoto dětského a mládežnického souboru v Tachovanech zanechalo úžasný dojem a Městské kulturní středisko napadla myšlenka založit vlastní tachovský sbor.³⁴

33) ŠANTOROVÁ, Milena. *Tachovský dětský sbor*. Absolventská práce. Konzervatoř Plzeň.

34) HYPŠOVÁ, Marika. *Josef Brabenec – sbormistr a pedagog*. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická, Katedra hudební výchovy, 2006.

Samotný vznik Tachovského dětského sboru se tedy datuje od roku 1973 a celý název zněl Tachovský dětský sbor Městského kulturního střediska. Základ tělesa byl tvořen žáky pěveckých sborů obou tachovských škol. Úlohy vedení sboru se ujal Josef Brabenec, kterému s prací pomáhali učitelé Milan Michl a Jana Janečková. Sbor již nebyl doprovázen rytmickou skupinou gymnazistů, nýbrž korepetitorkou Alenou Bartákovou.

Tachovský dětský sbor funguje již neuvěřitelných 47 let, a to jen díky sbormistrovi Josefu Brabencovi, pod jehož vedením se sboru stále dobře daří.

3.2 Josef Brabenec³⁵ a jeho životní cesta až k TDS

Pokud se občanů Tachova zeptáme na osobnost Josefa Brabence, tak snad každý ve městě řekne, že tento muž je duší i tělem Tachovského dětského sboru. Vždyť pan sbormistr je jakýsi symbol TDS. Symbol toho, že když se hudba dělá s chutí, láskou a oddaností, tak je úspěch po dlouhá léta vždy zaručený.

Tachované Josefa Brabence znají jako vysokého, bělovlasého, usměvavého pána s knírkem, který svými houslemi rozezná krásné tóny při každém vystoupení. Jádrem TDS jsou však také sboroví zpěváci, kteří navíc vědí, že se v panu učitelovi ukrývá nadšení, upřímnost, energičnost, cestovatelský duch a stále pozitivní přístup k interpretaci kvalitní sborové hudby.

Josef Brabenec je původem rodák ze Strakonice. Narodil se tam 25. června v roce 1941. V pěti letech se s rodiči i s jeho o dva roky starší sestrou přestěhoval do Tachova, kam se tehdy v době osidlování pohraničí stěhovalo mnoho občanů z jižních Čech.

Josef Brabenec k hudbě tíhl už od malička. Rodiče nehráli na žádný hudební nástroj, ale tatínek měl k hudbě dobrý vztah a chtěl, aby jeho děti na něco hráli. Protože v Tachově v této době ještě nebyla hudební škola, tak Josef Brabenec a jeho sestra začali chodit na soukromé hodiny houslí ke kapelníkovi Jáchymovi.

Když v roce 1953 byla v Tachově založena hudební škola, tak do ní spolu se sestrou od kapelníka Jáchyma přestoupili. Později hrál ještě na trubku a baskřídlovku.³⁶

35) obr. příloha č. 16a, 16b

36) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

Když Josef Brabenec ukončil povinnou školní docházku, přihlásil se na plzeňskou konzervatoř. Při zkoušce na housle však neměl štěstí a na konzervatoř ho nepřijali.

Začal tedy studovat na čtyřleté střední škole v Plzni, která se nazývala Pedagogická škola pro vzdělávání učitelů národních škol. Studium na škole se mu líbilo a úspěšnou maturitní zkoušku složil v roce 1959.

Než nastoupil na základní vojenskou službu, působil v tachovském big bandu, který obsahoval sedmnáct členů. Soubor hrál na různých kulturních akcích, ale samozřejmě také pro svou vlastní radost. V době základní vojenské služby neměl k provozování hudby moc příležitostí, ale když službu ukončil, tak se k big bandu opět vrátil.³⁷

Při základní vojenské službě si stačil podat přihlášku na Pedagogickou fakultu v Plzni, obor hudební výchova a ruský jazyk, a poté ji začal dálkově studovat. V této době, roku 1963, začal při dálkovém studiu zároveň učit na Základní devítileté škole v Hornické ulici. Dálkové studium v Plzni úspěšně dokončil v roce 1968.

Jeho první kontakt se sborem byl ve školním roce 1967/68 právě na škole v Hornické ulici. Jak už bylo uvedeno v předešlé kapitole „Historie Tachovského dětského sboru“, Josef Brabenec měl za úkol nacvičit několik písní s žáky druhého stupně a následně s nimi vystoupit při školních akademiích. Sám Josef Brabenec uvádí: „Děti se v 7 hodin ráno svolaly do tělocvičny a společně se nacvičoval repertoár několika písní, který pak děti zazpívaly při úvodní a závěrečné školní akademii.“ Od té doby už Josef Brabenec u sborového zpěvu zůstal a nepovinný kroužek vedl dál s pomocí Milana Michla.³⁸

Impulsem k založení Tachovského dětského sboru byl příjezd dětského a mládežnického sboru z NDR. Veliké nadšení obyvatel města z jeho vystoupení tak roku 1973 zapříčinilo vznik Tachovského dětského sboru, jehož zřizovatelem bylo Městské kulturní středisko Tachov. Patronát nad TDS převzal oborový podnik Státní statky v Tachově.

Josef Brabenec sice disponoval pedagogickými znalosti, ovšem přímo sbormistrovství nikdy nestudoval. Znalosti si proto doplňoval na různých seminářích a také

37) HYPŠOVÁ, Marika. *Josef Brabenec – sbormistr a pedagog*. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická, Katedra hudební výchovy, 2006.

38) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

jezdil za odborníky, kteří měli v tomto oboru již veliké zkušenosti. Nejvíce ho zajímala témata hlasové výchovy, dirigování a dramaturgie sboru.³⁹

Když jsem se pana Brabence zeptala, jaká sbormistrovská osobnost ho inspirovala, tak okamžitě odpověděl: „Určitě mě inspirovali manželé Uherkovi⁴⁰ z Liberce, Jaroslav Dostalík a Ivan Sedláček z Brna, manželé Součkoví z Prahy a také Čestmír Stašek, který dělal cyklické semináře.“ Se všemi zmíněnými měl sbormistr Josef Brabenec moc hezké vztahy, které byly založeny na dlouholeté sborové spolupráci. Další osobností, kterou po chvíli pan sbormistr zmínil, byla Vlasta Bokůvková, která působila na plzeňské konzervatoři a také na katedře hudební výchovy na Západočeské univerzitě v Plzni. Dlouhou dobu sboru pomáhala s hlasovou výchovou a také jezdila na táborová soustředění.

Pan sbormistr Brabenec ještě dodává: „Na semináře se každoročně jezdilo do Olomouce při festivalu Svátky písní a další meta seminářů byla ve městě Jirkov v severních Čechách u Chomutova, kde jsme se sborem několikrát zpívali.“⁴¹

Díky chuti učit se novému, píli a vytrvalosti jak ze strany Josefa Brabence, tak ze strany členů sboru, se postupně z TDS stalo jedno z nejúspěšnějších pěveckých těles na území České republiky, které zanechalo velký dojem i v zahraničí.

Kromě sborové činnosti se pan Brabenec věnoval i jiné oblasti. V roce 1993 nastoupil do funkce ředitele Základní umělecké školy v Tachově, kde setrval dvanáct let.⁴² Poté do ředitelského křesla usedla Jana Válová, která je ředitelkou ZUŠ dodnes.

Josef Brabenec se během své kariéry stal uznávaným hudebním odborníkem, kterého zvou do porot různých soutěží pěveckých sborů.

Pan sbormistr přišel ke sborové činnosti vlastně náhodou a Tachov může být jedině rád. Ne každý se dokáže chopit funkce, ve které nikdy nepůsobil, s takovou grácií a zapáleností a zároveň dosáhnout tolika velkých úspěchů. Tachovský dětský sbor je v podstatě dílem Josefa Brabence, který mu vdechl tu správnou zapálenou jiskru.

39) HYPŠOVÁ, Marika. *Josef Brabenec – sbormistr a pedagog*. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická, Katedra hudební výchovy, 2006.

40) Zakladatelé dětského sboru *Severáček* v Liberci.

41) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

42) Oficiální stránky ZUŠ Tachov: www.zustachov.cz

3.3 Tachovský dětský sbor a jeho symboly

Tachovský dětský sbor za celou dobu svého působení „nasbíral“ několik předmětů, ať už hmotných, kulturních, hudebních či jiných, které k němu už neodmyslitelně patří a všichni si je s TDS právem spojují.

3.3.1 Znak TDS⁴³

Když TDS vznikl, pan sbormistr přemýšlel, pod jakým symbolickým znakem budou děti zpívat. Poradil se tedy o tomto se svým kolegou Františkem Troblem, učitelem výtvarné výchovy a později také ředitelem tehdejší Lidové školy umění. Protože je Tachov úzce spjatý s historií husitského hnutí, navrhl František Trobl znak, který představuje polovinu husitské pavězy, v níž stojí ptáček a snaží se doskočit k vysoké notě. Znak tedy provází TDS po celou dobu jeho působení.⁴⁴

3.3.2 Hymna sboru – „Brabenci polka“

Píseň „Brabenci polka“ už v názvu odhaluje spojitost s Josefem Brabencem. Sám pan sbormistr říká, že „Brabenci polka“ je jakási hymna a zároveň vlastně symbol Tachovského dětského sboru.⁴⁵ Jedná se o věnovanou píseň, která byla složena v roce 1979 přímo pro „Brabencata“, zpěváky TDS. Autorem melodie je známý hudební skladatel 20. století Věroslav Neumann a text k písni napsal neméně známý textař Václav Fischer.⁴⁶

Tato sborová hymna je v TDS již mnoho let a stále se předává z generace na generaci. „Brabenci polku“ děti zpívají na závěr při mnoha vystoupeních a píseň se vždy setkává s velkým pozitivním ohlasem, zvláště proto, že se v ní zpívá přímo o TDS.

3.3.3 Zámecký mlýn⁴⁷

V současné době slouží Tachovskému dětskému sboru jako prostor pro pravidelné zkoušení zámecký mlýn, ale vždy tomu tak nebylo.

Když TDS vznikl, snažil se Josef Brabec najít stálé místo, kde by mohl sbor zakotvit a nerušeně zkoušet. Nebylo však jednoduché najít prostor pro tak veliké těleso, a tak se zkoušelo tam, kde se dalo.

43) obr. příloha č. 17

44) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

45) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

46) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

47) obr. příloha č. 8

Příležitost se sboru naskytla až v době rekonstrukce zámeckého mlýna. Původně se mlýn opravoval pro Svaz socialistické mládeže, který však poté přestal mít o prostory zájem. Nabídka prostor dále připadla dětskému oddělení okresní knihovny, které však nakonec také mlýn odmítlo. O pronájem prostor tedy zažádal Josef Brabenec a od roku 1986 je tato kulturní památka svěřena Tachovskému dětskému sboru.⁴⁸

Přízemí mlýna tvoří prostorná zkušebna⁴⁹, šatny a pracovní kabinet pana sbormistra. V prvním patře najdeme klubovnu a prostory pro archiv sboru. Tachovský mlýn představuje opravdu pěkné hudební zázemí, a proto prostory k nacvičování využívá také komorní smíšený sbor KOZTliveCZ, který vede Zuzana Černá a Tomáš Mates.

3.4 Sborový repertoár

Pod slovem repertoár si představme soubor všech nastudovaných písní, které má daný sbor na hudebním programu. Za celou dobu působení Tachovského sboru Josef Brabenec nashromáždil velké spektrum not. Vždy se snažil se svými svěřenci zpívat hudební kousky jak ze staré hudby, tak hudby sakrální, lidové nebo soudobé.⁵⁰

Sbor začínal asi se třiceti písněmi, které byly převážně lidového charakteru. Od vzniku TDS až do současné doby sbor stihl nastudovat okolo pěti set skladeb. V tomto bohatém repertoáru se nachází písně české, ale také slovenské, ruské, latinské, anglické, německé, francouzské, španělské i italské. Písně s cizím textem se pěvecký soubor učil hlavně kvůli koncertním a soutěžním vystoupením v zahraničí, ale také proto, aby si rozšířil své hudební poznání.⁵¹

Pokud sbor vystupoval v kostele, měl připraveno několik duchovních písní jako například „Pueri concinite“, „Rorando coeli“ nebo „Tři staročeské duchovní kantilény“. Pro slavnostní příležitosti sbor nastudoval úpravy české a anglické hymny a před odjezdem

48) HYPŠOVÁ, Marika. *Josef Brabenec – sbormistr a pedagog*. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická, Katedra hudební výchovy, 2006.

49) obr. příloha č. 18

50) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

51) HYPŠOVÁ, Marika. *Josef Brabenec – sbormistr a pedagog*. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická, Katedra hudební výchovy, 2006.

na soutěž do Kanady rovněž hymnu kanadskou s názvem „O, Canada!“, která je z poloviny anglická a z poloviny francouzská.⁵²

Generace dětí Tachovského dětského sboru mají dodnes v oblibě písně českých skladatelů jako jsou Zdeněk Lukáš, Miroslav Reichl, Věroslav Neumann nebo Petr Erben. Jde například o kousky „Plzeňská věž“, „Takhle v Rokycanech“ nebo „Hejdum dá“. Mnoho skladeb se nacvičuje na letních soustředěních, kde je čas na nastudování i složitějších kusů.⁵³

Když jsem se pana sbormistra zeptala, jestli nyní plánuje dlouhodobější projekt, nacvičení nějaké delší a závažnější skladby, tak odpověděl: „V současné době je v hlavním sboru hodně malých dětí, takže si nemohu dovolit nastudovat nějaký delší cyklus. Teď například zkusíme dva Moravské dvojzpěvy od Antonína Dvořáka.“

Když při rozhovoru s Josefem Brabencem padla otázka, kde všude nashromáždil pro TDS tolik notového materiálu, řekl: „Noty jsem si bral od kamarádů nebo na seminářích. Například z Jirkova se do TDS donesla současná muzika. Na festivalu Svátky Písní v Olomouci jsme také dostali mnoho vytištěných not.“ Dále se Josefu Brabencovi například zalíbila skladba, kterou slyšel na cizím koncertě. Vedoucí sboru mu půjčil jen několik výtisků, a to ještě pod podmínkou, že materiál do dvou dnů vrátí, aby děti měly z čeho zkoušet. Pak ještě Josef Brabenec dodal: „Tenkrát ještě neexistovaly kopírky, takže se muselo vše pracně přepisovat i s klavírním doprovodem. Jakmile u nás začaly fungovat, tak už to byla paráda.“⁵⁴

Určitě je zajímavé zmínit, že Tachovský dětský sbor měl již několikrát možnost nahrávat s Plzeňským rozhlasem a také se ocitl na obrazovce Československé i České televize.⁵⁵

První nahrávka, kterou sbor vydal, byla nahrána v období let 1983-1989 plzeňským Československým rozhlasem za doprovodu Plzeňského rozhlasového orchestru.⁵⁶

52) Mé vlastní zápisky a vzpomínky z doby působení v TDS.

53) Mé vlastní zápisky a vzpomínky z doby působení v TDS.

54) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

55) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

56) Dnes Plzeňská filharmonie.

Nahrávka byla v roce 1990 vydaná na gramofonové desce, jejíž obsah čítal 20 skladeb. V pozdějších letech byla sborem nahrána i audiokazeta⁵⁷.

Postupem času Tachovský dětský sbor nahrál ještě čtyři CD a první pokřtil 2. února roku 1995 při koncertě v kině Mži. CD se nahrávalo po dobu dvou let v Plzeňském rozhlasu a tvořily jej kompozice od skladatelů, kterými jsou Thomas Morley, Henry Purcell a Luca Marenzio. CD obsahovalo i českou klasickou tvorbu Antonína Dvořáka, Jindřicha Jindřicha a Jana Maláta. Fanoušci soudobé hudby si zde také přišli na své. Některé skladby na desce byly v duchu a capella. Při skladbách s klavírním doprovodem se blýskli nejen zpěváci, ale také vynikající klavíristka Marie Vomáčková.

Tak jako první CD, bylo i nahrávání druhého CD pod režii Antonína Bulky. Nahrávání se pro změnu uskutečnilo v koncertním sále ZUŠ Tachov, a kromě sboru se zapojil i komorní orchestr tamních učitelů. CD vyšlo roku 2001 a při vánočním koncertu v Lidovém domě se dočkalo křtu.

Třetí CD sbor nahrál za pomoci brněnského vydavatelství Antiphonia v kině Mže v Tachově, kde účinkoval také Písecký komorní orchestr. Album Tachovského dětského sboru přišlo na svět v roce 2006.⁵⁸

Poslední čtvrté CD bylo opět nahráno s pomocí vydavatelství Antiphonia Brno 20. a 21. února roku 2016 v kině Mže v Tachově. Nahrávka vyšla o 3 měsíce později.

Na dotaz, zda sbor v budoucnosti plánuje natočit další CD, Josef Brabenec odpověděl: „V budoucnosti natáčení nového CD neplánuji z důvodu nižší úrovně sboru a také proto, že jsme poslední CD nahráli v podstatě nedávno, před 4 lety.“⁵⁹

Sbor má ve svém repertoáru ještě pár výjimečných skladeb, které bychom neměli opomenout. Jedná se o skladby osobní, které byly věnované přímo na tělo Tachovskému dětskému sboru. Jsou to krásné melodické skladby, které pro sbor ve 2. polovině 20. století složilo několik známých autorů.

Mezi ty nejoblíbenější patří například píseň „Kolo, kolo mlejnský“ nebo „Tam u Tachova“. Obě tyto písně věnoval hlavnímu sboru Miroslav Raichl. Hymna sboru

57) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

58) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

59) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

„Brabenci polka“ je už zmíněna v předchozí kapitole „Tachovský dětský sbor a jeho symboly“ a sem tato píseň určitě také patří.

Aby nebyly tachovské přípravné sbory ochuzeny, tak i jim byly složeny písně na míru. Tehdejší přípravce s názvem Cvalíci složili v roce 1980 Věroslav Neumann s Václavem Fischerem píseň, která se jmenovala „Písnička Cvalíků“. O tři roky později byla složena písnička Ivem Bláhou a Václavem Fischerem i přípravnému oddělení Cvrčci. Přípravný sbor Plamínek se v tom samém roce také dočkal a autory písně s názvem „Plamínek“ byli Josef Říha a Václav Fischer. Poslední přípravkou, která také dostala písničku na tělo, bylo Sluníčko. Písnička s názvem „Sluníčko, rozsviť den“ byla složena v roce 1984 autory Ivem Bláhou a Václavem Fischerem.⁶⁰

Tachovský sbor má v repertoáru jistě ještě nějaké písně, které mu byly za dobu jeho trvání složeny, ale myslím, že jsem zde uvedla opravdu ty nejvíce „srdcové“.

3.5 Vystoupení Tachovského dětského sboru

Tachovský dětský sbor si už ve svých začátcích svým vystupováním získal velikou popularitu u zdejších tachovských občanů. Nejdříve sbor vystupoval s několika lidovými písněmi při příležitostech jako jsou školní akademie, slavnostní setkání nebo významná slavnostní zahájení. Vystoupení byla kratšího rázu, ale za to se nesla ve velmi milé a radostné atmosféře. Tachovský dětský sbor měl postupem času tolik pozvání k vystoupením, že se nestíhal otáčet.⁶¹

První samostatný koncert Tachovského dětského sboru s názvem „Zpíváme rodičům“ se konal 3. května roku 1974. Hlavní sbor zde vystoupil i s přípravným sborem Sluníčko. Členové sboru začali být postupně známí i v okolních okresech. Na další koncert si Josef Brabenc přizval Sušický dětský sbor, který vedl sbormistr Josef Baierl.⁶²

Protože Tachovský dětský sbor zkoušel pilně a pravidelně, repertoár písní stále rostl. Mohl tedy uspořádat další samostatný koncert, na kterém vystoupil jak hlavní sbor a Sluníčko, tak i přípravný sbor Plamínek. Koncert nesl jméno „Zpíváme maminkám“ a už tento název napovídá, že děti zpívaly k oslavě Mezinárodního dne žen svým maminkám.

60) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

61) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

62) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

Tachovský dětský sbor zanedlouho čekal další koncert, a to hned ve dvou městech, v Sušici a Ostrově nad Ohří. Koncerty TDS se tak už neodehrávaly jen v Tachově, ale také na cizí půdě. Tachovský dětský sbor tedy začal s podporou patronátu pořádat výměnné koncerty, které se staly tradicí a fungují do dnešní doby.⁶³ Hostující sbory v Tachově zpívají každý rok na jaře při koncertě „Zpíváme maminkám“ a na podzim, kdy je pořádáný „Podzimní koncert“.

Tachovský dětský sbor také stále tradičně pořádá vánoční koncerty, které se vždy nesou v krásné modrobílé atmosféře. Na vánočním koncertu vystupuje hlavní sbor spolu se všemi přípravkami.⁶⁴

Zpěváci TDS v roce 1987 také spolupracovali se Západočeským symfonickým orchestrem Mariánské Lázně, se kterým uspořádali několik koncertů na tachovském území a poté se některé odehrály i v Mariánských Lázních. Publiku společně předvedli premiéru díla hudebního skladatele Jiřího Sternwalda s názvem „Písňe a říkadla dětského roku“. Kompozice vychází z lidových textů, které napsal K. J. Erben a Č. Zíbrt. Jiří Sternwald tyto texty krásně melodicky zhudebnil.⁶⁵

Co se dále koncertní činnosti týče, hlavní sbor s oblibou již několik let jezdí koncertovat právě do Mariánských Lázní. Koncerty se konají vždy první středu v měsíci v čase střeďeční zkoušky hlavního sboru. Občané Mariánských Lázní si už tudíž zvykli na pravidelný přísun krásné hudby, který jim hlavní sbor přináší. Koncert se vždy odehrává v krásném výklenku Hlavní lázeňské kolonády. Mezi pravidelné posluchače patří jak obyvatelé města, tak i turisté.⁶⁶

Když jsem se pana sbormistra zeptala, kdo všechno se podílí na organizaci koncertů, odpověděl: „Na organizaci se hodně podílí rodičovský výbor, který zajišťuje mnoho služeb, takže tím sbor velmi ušetří. S organizací mi po celou dobu také velmi pomáhá moje žena, Jaroslava Brabencová, která shání hlavně sponzory a kostýmy.“⁶⁷

Tachovský dětský sbor si za dobu svého působení získal opravdu velikou popularitu a jeho vystoupení na významných společenských akcích se stala již tradicí.

63) ŠANTOROVÁ, Milena. *Tachovský dětský sbor*. Absolventská práce. Konzervatoř Plzeň.

64) Mé vlastní zápisky a vzpomínky z doby působení v TDS.

65) ŠANTOROVÁ, Milena. *Tachovský dětský sbor*. Absolventská práce. Konzervatoř Plzeň.

66) Mé vlastní zápisky a vzpomínky z doby působení v TDS.

67) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

3.6 Výměnné pobyty sboru

Výměnné pobyty se začaly pořádat krátce po vzniku Tachovského dětského sboru a byly vždy pro domácí i hostující sbor jakousi odměnou a cestou za dobrodružstvím.

Na výměnném pobytu zpěváci poznají nové prostředí, mnoho nových a zajímavých lidí a samozřejmě si zde poslechnou i jiný a nový repertoár. Výhodou výměnných sborových pobytů je, že se zpěváci sborů poznají nejen ze stránky hudební, ale i lidské. Děti jsou totiž ubytovaní v rodinách, a kromě hudebního programu jim „náhradní rodina“ připraví dny plné nového poznání a zábavy. Mnoho dětí si právě na výměnných pobytech vytvoří kamarády i z jiného sboru. Co se týče dospělých, ti jsou ubytovaní většinou v hotelu, ale přes den samozřejmě tráví čas se svými svěřenci.⁶⁸

Prvním sborem, se kterým Tachov domluvil v roce 1974 výměnu, byl již zmiňovaný Sušický dětský sbor pod vedením veselého sbormistra Josefa Baierla. O rok později přijel na oplátku do Sušice koncertovat i Tachovský dětský sbor. Výměny s tímto oblíbeným sborem probíhají dodnes.

K dalším partnerským sborům, se kterými měl TDS už mnoho výměn, řadíme dětský liberecký sbor Severáček pod vedením manželů Uherkových, pak také Jirkovský dětský sbor, který je pod taktovkou sbormistra Petra Ježila a dále například dětský pěvecký sbor Motýli ze Šumperka, který v současné době řídí Helena Stojaníková.⁶⁹ Sbor také několikrát uspořádal výměnu s dětským a mládežnickým pěveckým sborem Jizerka ze Semil, jehož sbormistry v současné době jsou bývalá členka Jizerky Nadia Ladkany, Alena Brádlová a Petr Řehák.

Za celou dobu trvání Tachovského dětského sboru přijelo do Tachova na výměnný pobyt opravdu mnoho sborů z České republiky, ovšem TDS se může pochlubit i hostujícími sbory z cizích zemí jako jsou například Německo, Francie, Slovensko, či Belgie.

68) Mé vlastní zápisky a vzpomínky z doby působení v TDS.

69) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

3.7 Zahraniční zájezdy sboru

Co se týče zahraničních zájezdů, tak mají členové sboru tyto dobrodružné výlety za hranice společně s výměnnými pobyty ve velké oblibě. Tachovský dětský sbor jezdí na zahraniční zájezdy jednou nebo dvakrát za rok a vždy přijede plný nových hudebních i kulturních zážitků.

Finance na zahraniční zájezdy z velké části přispívají sponzoři a další část peněz se bere ze sborového rozpočtu. Samotný zpěvák si platí pouze třetinu zájezdu. Peníze jsou opět jako u výměnných pobytů ušetřené tím, že jsou zpěváci ubytováni v rodinách. Kromě koncertního programu jsou pro zpěváky připraveny různé výlety za poznáním místní kultury a přírody a také mají opět možnost upevnit s ostatními členy sboru přátelské vztahy.

Josef Brabenec sám uvádí, že je dnes daleko jednodušší domluvit nějaký zahraniční zájezd. Dříve nebyl fax ani nic podobného a zájezd se musel domlouvat a zařizovat rok dopředu, aby se mohl uskutečnit.⁷⁰

Tachovský dětský sbor navštívil opravdu širokou škálu cizích zemí jako například Španělsko, Bulharsko, Itálii, Francii, Belgie ale také Jihoafrickou republiku, Brazílii, Argentinu, Čínu nebo Kanadu.⁷¹ V současnosti je realizace zahraničních zájezdů z důvodu nižšího počtu zpěváků obtížnější.⁷²

3.8 Soutěžní ocenění Tachovského dětského sboru

Pokud sbor disponuje vlastnostmi jako jsou ctízádobnost, cílevědomost a píle, pak určitě začne pomýšlet na možné poměření pěveckých sil s jiným sborem. Nastudovaný repertoár sbor může předvést při různých koncertech nebo slavnostních příležitostech, ale určitě je také dobré poznat jakýsi pocit zadostiučinění při soutěžní činnosti.

Za klady soutěžení můžeme považovat určitou touhu stále se zlepšovat a také má sbor možnost vidět pěveckou sílu i jiných sborů, ze které si v některých pozitivních případech může vzít příklad. Mezi negativa můžeme zařadit stres a nervozitu zpěváka před

70) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

71) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

72) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

soutěžním výkonem. Ovšem pokud má hudební těleso sbormistra vyrovnané a veselé povahy, nemusí se těchto stavů až tolik bát.

Opakovaným soutěžením sbor získává určité zkušenosti, díky kterým se následně zbavuje trémy a nabírá na sebevědomí. Sbornistr se jistě také rád dozví, jak projev sboru vnímá publikum a jak zpěv a vystupování působí na porotu. Pro celkový vývoj a kvalitní pěvecký růst je jistě soutěžení velmi dobrá zkušenost.

Co se týče soutěžní činnosti Tachovského dětského sboru, tak jeho úspěchy v této oblasti zaznamenáváme už v počátcích jeho působení. Tachovský dětský sbor se v červnu v roce 1974 zúčastnil plzeňské krajské soutěže, která nesla název Svátky písní. Přípravný sbor Sluníčko si při soutěži vedl velmi dobře a vyhrál první místo ve druhé kategorii s cenou Zlatá ratolest. Na druhém místě v nejvyšší kategorii skončil hlavní sbor, který byl následně odměněn Stříbrnou ratolestí.

Na stejné soutěži roku 1976 hlavní sbor obdržel první místo v nejvyšší kategorii a s ním i Zlatou ratolest a postup do národního soutěžního kola. Díky výhře měl hlavní sbor možnost natáčet v plzeňském Československém rozhlasu.⁷³

Další obrovský úspěch sbor zaznamenal na podzim roku 1977, kdy jako jediný reprezentant Západočeského kraje vyhrál v národní soutěži dětských pěveckých sborů Svátky písní v Olomouci cenu Zlaté palmy. Těchto skvělých úspěchů bylo v historii TDS ještě mnoho a sbor je na ně náležitě pyšný.

Ze soutěžního mezinárodního festivalu, který se odehrával v Neerpeltu v Belgii v roce 2002, si Tachovský dětský sbor přivezl první cenu a o dva roky později získal na festivalu Riva del Garda v Itálii zlatý diplom. Z Neerpeltu si sbor přivezl první cenu ještě jednou, a to v roce 2008.⁷⁴

Mezi velké úspěchy sboru zajisté také patří účast na světové sborové olympiádě ve městě Shaoxing v Číně v roce 2010, odkud si sbor odvezl ocenění ve stříbrném pásmu. Pro Tachovský dětský sbor byla účast na čínském festivale doposud tou největší událostí, které se zúčastnilo 470 sborů z 84 zemí světa.⁷⁵

73) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

74) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

75) Mé vlastní zápisky a vzpomínky z doby působení v TDS.

Josef Brabenec si vždy na zahraniční festivalové soutěže vybíral z hlavního sboru třicet dětí, které byly starší, zkušenější a měly dobré bodové hodnocení ve zpěvu. V současné době pan sbormistr vybírá festivaly, kde se nemusí soutěžit i když to není úplným pravidlem. Například v roce 2018 si z mezinárodního festivalu Fundao v Portugalsku sbor přivezl první místo.⁷⁶

3.9 Soustředění Tachovského dětského sboru

Sbormistr každého pěveckého tělesa má jistě na prvním místě stránku kvalitního zpěvu, ale vedle ní by měly stát ještě další důležité hodnoty, které každý sbor potřebuje k dobrému a radostnému fungování. Kromě nacvičování písní se dá se sborem podnikat mnoho dalších aktivit, které rozvinou jiné znalosti a dovednosti a také se během nich utuží kolektiv.

Příkladem takových činností jsou každoroční sborová soustředění, která v Tachovském dětském sboru fungují již od roku 1975. Zpěváci podnikají jarní, letní a podzimní soustředění.⁷⁷

Jarní a podzimní soustředění se většinou konají v době víkendu, a to hlavně před nějakým významným koncertem, zájezdem nebo soutěží. Tato krátká soustředění se většinou odehrávaly v obci Staré Sedliště nebo ve městě Přimda, ale také někdy byly využity i prostory zámeckého mlýna.⁷⁸

V období letních prázdnin probíhají letní soustředění, která většinou trvají dva týdny. Josef Brabenec je zavedl z důvodu přípravy na následující školní rok. Dříve se díky oborovému podniku Státní statky letní soustředění odehrávala v pionýrských táborech například v Prostiboři nebo Ondřejovicích u Janovic.⁷⁹

Před několika lety byl pro vedení sboru veliký problém sehnat tábor, který by byl v blízkosti Tachova. Mnoho oblíbených táborů se zrušilo a sbormistrovi se kvůli ztrátě času nechtělo jezdit někam daleko. Nakonec sbor našel pro letní soustředění útočiště v táboře Kořen u Lestkova, kam jezdí posledních pár let.

76) Rozhovor s Josefem Brabencem dne 21.5. 2020 v Tachově.

77) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

78) Mé vlastní zápisky a vzpomínky z doby působení v TDS.

79) Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020.

Letní táborové soustředění tedy většinou trvá čtrnáct dní a jezdí na něj každý zpěvák, který po letních prázdninách nastupuje do hlavního sboru nebo ten, který v hlavním sboru již působí. Děti jsou zde ubytovány v chatkách a mají každý den svůj program, který se skládá z aktivit pěveckých, poznávacích, volnočasových a také sportovních.

Každé letní soustředění obsahuje táborovou hru, jejíž tematika se každý rok mění. Děti jsou rozděleny do čtyř oddílů a mimo jiné každý den plní zábavné úkoly táborové hry. Na konci letního soustředění se vyhlašuje bodovací umístění každého oddílu a ten, který získá nejvyšší počet bodů, získá i nejhodnotnější odměnu.

Poslední táborový večer se všichni přítomní sejdou u táborového ohně a společně za zvuků kytar zpívají nejrůznější písničky. Z táborového soustředění si děti odnášejí nejen celou řadu nově nastudovaných, krásných písní, ale také mnoho nových zážitků, nových přátelství, a hlavně mnoho radosti.⁸⁰

80) Mé vlastní zápisky a vzpomínky z doby působení v TDS.

3.10 Rozhovory s bývalými členy TDS

Tachovský dětský sbor jistě ovlivnil životy mnoha zpěváků. Cílem mého rozhovoru bylo zjistit, jakou roli v životě bývalých členů hrálo působení v Tachovském dětském sboru, do jaké míry je TDS ovlivnil a také, zda se pěvecké činnosti věnují i v současnosti.

Zeptala jsem se sedmi bývalých členů Tachovského dětského sboru na těchto devět otázek a každý z nich mi na všechny věcně a pohotově odpověděl.

1) Vedla tě tvá rodina k hudbě už od dětství?

Kateřina Bürgerová (25 let): „Rodina mě v hudbě podporovala. Už od mala jsem poslouchala kazetu, na které bylo mnoho dětských písniček. Pořád jsem si je zpívala a při tom zároveň tancovala.“

Michaela Bürgerová (19 let): „Kromě mé starší sestry rodina zpozorovala pěvecké nadání i u mě. Nejčastěji jsem si zpívala písničky skupiny Maxim Turbulenc. Také jsem s maminkou navštěvovala v předškolním věku kroužek s názvem „Kytička“. Byl to kroužek pro matky s malými dětmi, kde se zpívalo, tancovalo, hrály různé hry apod.“

Klára Burešová (24 let): „Ano. Mamka jako malá také zpívala v Tachovském dětském sboru. Protože mě hudba bavila, přihlásili mě rodiče na několik oborů do Základní umělecké školy v Tachově a také do TDS.“

Václav Lukeš (24 let): „Rodina mě od útlého věku podporovala v zájmu o hudbu. Žádný hudební vzor jsem však v rodině vysloveně neměl.“

Eva Vojtechová (25 let): „Prarodiče z matčiny strany byli hudební laici, talent jsem zdělila po nich. Moji rodiče mě podporovali, platili mi dlouhá léta hodiny na ZUŠ a v TDS.“

Erik Šatra (22 let): „Myslím, že ano. Nebylo to však asi vyloženě vedení, ale tak nějak rodiče chtěli, abych si to mohl sám pro sebe vyzkoušet.“

Lucie Šimková (21): „Ano, už od malička.“

2) Kdo v tobě rozpoznal hudební (pěvecký) talent?

Kateřina Bürgerová (25 let): „Pan Brabenec tenkrát obcházel školy a vybíral si potencionální zpěváčky do přípravy s názvem Cvrčci. Zamířil do mé školy a já jsem mu zazpívala píseň „Já do lesa nepojedu“. Poté mi podal přihlášku a řekl, že mohu v září nastoupit do „Cvrčků“. Moji rodiče mě tam hned poté přihlásili.“

Michaela Bürgerová (19 let): „Podle vzoru mé starší sestry, která již TDS navštěvovala, mě v útlých letech maminka přihlásila do přípravného oddělení „Cvrčci“.

Klára Burešová (24 let): „Rozpoznala ho moje mamka.“

Václav Lukeš (24 let): „Rodiče u mě zpozorovali zájem o hudbu v době, kdy jsem ještě navštěvoval mateřskou školku. Tehdy mě zapsali do přípravy Tachovského dětského sboru, kam jsem docházel asi rok. Ve třetí třídě ZŠ nás do školy přišel navštívit sbormistr TDS, pan Josef Brabenec, který nám dal nabídku na zapsání se do nejstarší přípravy (Sluníčko).“

Eva Vojtechová (25 let): „Můj talent rozpoznal pan Josef Brabenec již v jeslích (byly mi 3 nebo 4 roky; lépe jsem zpívala, než mluvila; tehdy byl hit Sukně růžová, který jsem již v té době dokázala zazpívat), když obcházel různá zařízení pro nábor členů do pěveckého sboru.“

Erik Šatra (22 let): „Talent... no... je tam vůbec něco (úsměv)? Můj hlas nejspíše objevil Josef Brabenec, když mě přijal do přípravného oddělení Plamínek.“

Lucie Šimková (21): „Rodiče mě přihlásili do Tachovského dětského sboru už jako malou holčičku, protože ve mně viděli hudební potenciál.“

3) Proč jsi začal/a navštěvovat Tachovský dětský sbor?

Kateřina Bürgerová (25 let): „Protože jsem ráda zpívala a pan Brabenec mě do TDS vybral.“

Michaela Bürgerová (19 let): „Přihlásili mě tam rodiče, protože ve mně viděli hudební potenciál.“

Klára Burešová (24 let): „Moc ráda jsem zpívala. Mamka měla sama velmi hezké vzpomínky na TDS, a proto mě také přihlásila.“

Václav Lukeš (24 let): „Hudba mě jako malého uklidňovala (a děje se tak dosud) a měl jsem pocit, že při ní můžu vyjádřit své vlastní já.“

Eva Vojtechová (25 let): „Sbor jsem začala navštěvovat již v útlém věku z důvodu rozpoznání mého pěveckého nadání Josefem Brabencem.“

Erik Šatra (22 let): „Rodiče mě jako malého přihlásili do „Cvrčků“, abych měl nějaké kroužky a zájmy.“

Lucie Šimková (21): „TDS jsem začala navštěvovat díky mamky iniciativě, která mě do sboru přihlásila.“

4) Kolik let ti bylo, když jsi začal/a chodit do TDS?

Kateřina Bürgerová (25 let): „Bylo mi 6 let, chodila jsem do 1. třídy.“

Michaela Bürgerová (19 let): „Bylo mi 5 let (chodila jsem ještě do školky).“

Klára Burešová (24 let): „V pěti letech.“

Václav Lukeš (24 let): „Poprvé jsem začal navštěvovat přípravku v 5 letech. Po pauze jsem pak nastoupil v 9 letech do Sluníčka.“

Eva Vojtechová (25 let): „Pokud si dobře vzpomínám, tak mi bylo 5 let.“

Erik Šatra (22 let): „V pěti letech jsem začal navštěvovat přípravný sbor Cvrčci.“

Lucie Šimková (21): „Sbor jsem začala navštěvovat už ve čtyřech letech.“

5) Jak dlouhou dobu jsi strávil/a v TDS?

Kateřina Bürgerová (25 let): „Ve sboru jsem strávila 9 let.“

Michaela Bürgerová (19 let): „Ve sboru jsem strávila 10 let.“

Klára Burešová (24 let): „Ve sboru jsem působila 10 let.“

Václav Lukeš (24 let): „TDS jsem navštěvoval 8 let, nepočítám-li jeden nezdařilý rok v MŠ. Dva roky jsem docházel do Sluníčka a pak přestoupil do Hlavního sboru. Působení ve sboru jsem ukončil v 16 letech.“

Eva Vojtechová (25 let): „Myslím, že 11 let.“

Erik Šatra (22 let): „Ve sboru jsem strávil 11 let, je to možné (úsměv)?“

Lucie Šimková (21): „V TDS jsem strávila neuvěřitelných 15 let.“

6) Z jakého důvodu jsi přestal/a navštěvovat TDS?

Kateřina Bürgerová (25 let): „Kvůli tomu, že jsem nastoupila na Střední pedagogickou školu v Karlových Varech a byla jsem tam na internátě.“

Michaela Bürgerová (19 let): „Z důvodu nástupu na Střední školu informatiky a finančních služeb v Plzni.“

Klára Burešová (24 let): „Z důvodu studia Konzervatoře v Plzni. Bydlela jsem tam na internátě.“

Václav Lukeš (24 let): „Tachovský dětský sbor se profiluje jako dětský sbor. Bylo tedy pro mě náročné zvládat repertoár během a těsně po hlasové mutaci, kdy pan sbormistr Brabenec preferoval zpívání falzetem, které v dlouhodobém praktikování bylo poměrně náročné. Dále v tomto období mnoho přátel odcházelo ze sboru z důvodu přestupu na střední školy v jiných městech.“

Eva Vojtechová (25 let): „V Tachovském dětském sboru jsem přestala působit v době puberty, když jsem nevěděla, čemu se chci vlastně věnovat.“

Erik Šatra (22 let): „Jel jsem na dva roky studovat do Německa, takže jsem neměl možnost docházet na zkoušky TDS.“

Lucie Šimková (21): „Protože je TDS dětským sborem a já už dosáhla dospělosti, musela jsem bohužel sbor opustit. Také to bylo kvůli ukončení střední školy a následnému nástupu na vysokou školu v Plzni.“

7) Jakou roli hrálo působení v TDS při rozhodování o tvém dalším studiu?

Kateřina Bürgerová (25 let): „Chtěla jsem stále navštěvovat sbor, ale v TDS už jsem díky střední škole ve Varech působit nemohla. Na této střední pedagogické škole byla právě možnost navštěvovat Karlovarský dívčí sbor, a i proto jsem se rozhodla pro školu s tímto zaměřením.“

Michaela Bürgerová (19 let): „Asi žádnou. Protože k dětem moc neinklinuji, tak jsem nešla na žádnou školu, která by byla pedagogicky zaměřená. Nastoupila jsem na střední školu, která s hudbou ani pedagogikou nemá nic společného.“

Klára Burešová (24 let): „Díky osobním zkušenostem ve sboru a úžasným vzpomínkám a v neposlední řadě kvůli hudbě samotné, jsem se rozhodla studovat obor Sbormistrovství na Pedf UK.“

Václav Lukeš (24 let): „Žádnou. Po ukončení základní školy jsem nastoupil na Gymnázium v Tachově a momentálně studuji technický obor VŠ v Praze.“

Eva Vojtechová (25 let): „Chtěla jsem jít studovat plzeňskou konzervatoř, takže jistou roli při mém rozhodnutí působení v TDS hrálo. Rodiče mě však v rozhodnutí nepodpořili, a tak jsem šla studovat Gymnázium v Tachově.“

Erik Šatra (22 let): „Asi žádnou, studuji chemii.“

Lucie Šimková (21): „Tachovský dětský sbor v tomto ohledu sehrál velkou roli, protože právě kvůli sboru jsem šla studovat střední školu, která byla v blízkosti Tachova. Do školy jsem tedy dojížděla a tím pádem jsem mohla pravidelně docházet na zkoušky TDS.“

8) Do jaké míry ovlivnil Tachovský dětský sbor tvůj život?

Kateřina Bürgerová (25 let): „Potkala jsem zde kamarády na celý život a také jsem se díky několikaleté sborové hlasové průpravě posunula ve zpěvu na vyšší úroveň. Také jsem díky sboru poznala mnoho nových cizích zemí.“

Michaela Bürgerová (19 let): „Díky sboru jsem se naučila jakési disciplíně a řádu. Měla jsem možnost poznat nové kamarády a jezdit na zábavná táborová soustředění. Také jsem mohla poznat nový kus světa, například Kanadu.“

Klára Burešová (24 let): „Jak už jsem výše uvedla, obor Sbormistrovství jsem šla studovat hlavně díky skvělým vzpomínkám na TDS.“

Václav Lukeš (24 let): „Nedá se říct, že by ve mně chození do pěveckého sboru vytvořilo vysloveně nějaké pěvecké nadání. Určitě to mělo vliv na můj hudební sluch, ale to ze mě „hvězdu“ nedělá. Spíše jsem našel cestu k umělecké a kreativní činnosti jako oboru

obecně. Naučil jsem se brát hudbu jako druh odreagování a relaxace. Dále hledám v hudbě inspiraci při své tvorbě (architektonické navrhování staveb).“

Eva Vojtechová (25 let): „Získala jsem mnoho zkušeností, přátel, příjemně strávené prázdniny na táboře TDS, super zájezdy a výměnné pobyty napříč sbory z celé ČR.“

Erik Šatra (22 let): „Poznal jsem spoustu nových lidí jak z TDS, tak z výměnných pobytů (například jsem si šel v Praze sednout na pivo se spolužačkou a jejími kamarády, a zjistili jsme, že se vlastně známe z výměny) a také jsem zažil mnoho hezkých chvil na táborových soustředěních a zájezdech TDS.“

Lucie Šimková (21): „Do velké míry. Díky TDS mám krásné vzpomínky na cestování, táborová soustředění, zájezdy, výlety, soutěže, a hlavně jsem tady poznala mnoho skvělých přátel. Když nad tím zpětně uvažuji, tak jsem moc ráda, že jsem v dětství a v dospívání měla pravidelný koníček, který mě bavil.“

9) I přesto, že tvou hlavní životní náplní není hudba, stále se jí alespoň nějakým způsobem trochu věnuješ (sbor, kapela...)?

Kateřina Bürgerová (25 let): „Ano, působím ve smíšeném komorním sboru KOZTliveCZ v Tachově. Nastoupila jsem tam, když jsem z důvodu střední školy ve Varech přestala navštěvovat TDS. Mezi vystoupením z TDS a nástupem do KOZTliveCZe byla asi roční pauza. Do sboru mě přivedla jedna bývalá členka TDS, která již v KOZTliveCZi působila. Protože bydlím v Plzni a do Tachova dojíždím za rodinou na víkend, tak mi páteční večerní zkoušky KOZTliveCZe vyhovují.“

Michaela Bürgerová (19 let): „Ano, navštěvuji smíšený sbor KOZTliveCZ. Do sboru jsem nastoupila hned poté, co jsem skončila v TDS. Přivedla mě sem moje starší sestra, která ve sboru také stále působí.“

Klára Burešová (24 let): „Mou hlavní životní náplní je hudba, které se aktivně věnuji celý život.“

Václav Lukeš (24 let): „V 17 letech mne oslovil jeden z vysloužilců TDS, kam docházejí někteří z bývalých členů TDS. Jedná se o smíšený komorní sbor KOZTliveCZ. Ten se dá dnes již považovat za dvougenerační, protože sem docházejí rodiče i jejich odrostlé děti. V komorním sboru tak působím již sedmým rokem. V současnosti se pro mě jedná o

volnočasovou aktivitu, kterou praktikuji jako relaxační činnost při studiu technického oboru VŠ a dále sociální kontakt s dobrou partou lidí.“

Eva Vojtechová (25 let): „Ne, věnuji se sektoru služeb, tedy úplně mimo hudební oblast.“

Erik Šatra (22 let): „Aktuálně působím ve dvou sborech a slíbil jsem pomoc dvěma dalším. I když hudbu nestuduji, tak se jí stále věnuji.“

Lucie Šimková (21): „Ano, věnuji. Stále navštěvuji Dechový orchestr mladých v Tachově, ve kterém hrají už několik let.“

3.10.1 Shrnutí rozhovorů

Bývalí členové dostali každý devět otázek a výsledkem je zajímavá škála odpovědí. Například se dozvíme, že celou polovinu dotázaných přivedl ke sboru přímo pan sbormistr Brabenec. Ten obcházel školy a hledal „mezi lavicemi“ nové zpěváky. Kdyby nebylo jeho práce, tito bývalí členové by se ke zpěvu třeba vůbec nedostali.

Dalším zajímavým údajem byla délka doby navštěvování sboru. Jeden ze zpěváků strávil ve sboru dokonce celých 15 let. To už svědčí o oddanosti ke sboru a hudbě, ale také o dobrém vedení a přátelské atmosféře v kolektivu. I další dotázaní strávili ve sboru úctyhodnou dobu.

Dále můžeme ve výše uvedených odpovědích vyčíst, že mnoho členů do TDS začalo chodit opravdu v útlém věku. Vedení Tachovského dětského sboru si svoje členy doslova vypiplalo a během celé sborové činnosti z nich udělalo kvalitní sborové zpěváky, ve kterých hudba zanechala takový dojem, že se jí většina z nich věnuje dodnes. Pro sbormistra musí být toto zjištění velice pozitivní.

Jeden z dotázaných členů se dokonce na základě svého působení v TDS rozhodl pro studium oboru Sbormistrovství. I to je důkazem významu a síly Tachovského dětského sboru.

Závěr

Hlavní náplní bakalářské práce bylo představit jedno z nejúspěšnějších pěveckých těles, které na území České republiky máme a ve kterém jsem měla tu čest působit. Je až neuvěřitelné, že Tachovský dětský sbor tento rok slaví již 47 let svého trvání, během kterého stihl nasbírat velké množství ocenění a podniknout cesty do mnoha různých zemí.

I když bakalářská práce nese název Tachovský dětský sbor, tak i přesto jsem se v první části práce mírně dotkla tachovské historie a kultury, které zde mají také důležité postavení, co se kontextu týče. Velmi stručná historie Tachova popisuje město od jeho počátků až po současnost. Vývoj kultury je popsán hlavně od poválečného období, aby mohlo být vysvětleno, co vzniku a vývoji Tachovského dětského sboru předcházelo.

Také je v práci zmapována současná kulturní situace na Tachovsku, kterou také do jisté míry ovlivnil právě Tachovský dětský sbor.

Druhá část práce je věnována pouze Tachovskému dětskému sboru. Jeho vzniku, vývoji, ale také osobnosti sbormistra Josefa Brabence, který stojí za všemi úspěchy a fungováním sboru už od doby jeho založení.

K podrobnému zachycení kulturní a sborové činnosti mi posloužily hlavně archivní zdroje, které si sám Josef Brabenec poctivě vede už od začátku působení Tachovského dětského sboru. V archiváliích jsou zaznamenány všechny sborové akce od zahraničních zájezdů, soustředění, sborových fotografií, koncertních programů až po repertoár různých vystoupení. Rozhovor s panem sbormistrem mi také přinesl mnoho nových a užitečných informací, díky nimž jsem mohla opravdu podrobně sepsat celou kapitolu o Tachovském dětském sboru. Ke zpracování této části mi byly zdrojem i mé vlastní vzpomínky a zápisky z dob působení v TDS. Přispěli také bývalí členové TDS, kteří popsali své osobní zkušenosti s působením ve sboru a také to, zda měl sbor vliv na jejich budoucí život a kariéru.

Myslím, že téma bakalářské práce je zajímavé jak pro hudební nadšence, tak i pro laiky, kteří se budou chtít dozvědět něco o hudební kultuře v Tachově a jednom z nejúspěšnějších sborových těles u nás.

Resumé

Cílem bakalářské práce s názvem Tachovský dětský sbor je představit čtenářům historický a kulturní vývoj v Tachově od jeho počátků až do současnosti. Tyto části předcházejí nejdůležitější kapitole mé práce, která se jmenuje Tachovský dětský sbor.

První část práce popisuje opravdu stručnou historii Tachova a převážně kulturní rozmach v 50. letech minulého století a rovněž mapuje současnou kulturní situaci ve městě. Druhá část práce pojednává o vzniku, vývoji a současném působení Tachovského dětského sboru. K důležitým podkapitolám se ve druhé části řadí například životopis Josefa Brabence, soutěžní úspěchy sboru nebo také rozhovory s bývalými členy TDS.

Ke zpracování bakalářské práce jsem měla k dispozici hlavně archivní materiály, informace z rozhovoru se sbormistrem Josefem Brabencem a také své osobní zápisky.

Tato práce by měla představit Tachovský dětský sbor po všech stránkách a také nastínit historický a kulturní život v Tachově. Podrobná studie tohoto tělesa by mohla přispět k většímu zájmu o sborovou činnost.

Resume

The main goal of Bachelor's thesis entitled „Tachov Children's Choir“ is to introduce readers the historical and cultural development in Tachov from its beginnings to the present. These parts precede the most important chapter of my thesis entitled Tachov Children's Choir.

The first part of the thesis describes a really brief history of Tachov and mostly the cultural boom in the 50's and also maps the present cultural situation in the town. The second part of the thesis deals with the origin, development and the present operations of the choir. Important chapters of the second part include, for example, the biography of Josef Brabenec, the choirs competition successes or interviews with the former TDS members.

For the elaboration of the bachelor's thesis I had mainly archival materials at my disposal, information from an interview with the choirmaster Josef Brabenec and also my personal notes. This thesis should present the Tachov Children's Choir in all aspects and also outline the historical and cultural life in Tachov. A detailed study of this choir could contribute to greater interest in choral activities.

Seznam použité literatury

ČADEK, Štěpán. *Tachov v letech 1115 – 2015*. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2015.

ČERNOCH, František. *Tachov 1996*. Nakladatelství NAVA, 1996.

HYPŠOVÁ, Marika. *Josef Brabenec – sbormistr a pedagog*. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická, Katedra hudební výchovy, 2006.

KADLECOVÁ, Petra. *Úloha Tachovského dětského sboru a Dechového orchestru mladých v současném kulturním životě města Tachova*. Absolventská práce. Konzervatoř Plzeň.

ŠANTOROVÁ, Milena. *Tachovský dětský sbor*. Absolventská práce. Konzervatoř Plzeň.

Archivní prameny a kroniky

Archiv a kroniky TDS uložené v historické budově zámeckého mlýna 1970-2020

Kronika města Tachov

Internetové zdroje

Oficiální stránka města Tachov – www.tachov.cz

Oficiální stránka TDS – www.tds.tachov-mesto.cz

Oficiální stránka ZUŠ Tachov – www.zustachov.cz

Oficiální stránka Tachovského deníku - www.tachovsky.denik.cz

Ostatní zdroje

Rozhovor se sborníkem Josefem Brabencem ze dne 21. 5. 2020 v Tachově

Rozhovory s bývalými členy TDS

Osobní zápisky

Přílohy

Seznam obrazových příloh

- Příloha č. 1a: Hrad a město Tachov v roce 1738
- Příloha č. 1b: Město Tachov z ptačí perspektivy
- Příloha č. 2: Falsum zakládací listiny knížete Vladislava pro Kladrubský klášter z roku 1115, v pravé prostřední části listiny je mj. uvedeno slovo Tahoue
- Příloha č. 3: Muzeum Českého lesa v Tachově
- Příloha č. 4: Celkový pohled na Jízdárnu ve Světcích
- Příloha č. 5: Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie
- Příloha č. 6: Kostel sv. Václava, při jehož stěnách je umístěna pozoruhodná expozice historických náhrobníků
- Příloha č. 7: Tachovský zámek, ve kterém sídlí Základní umělecká škola Tachov
- Příloha č. 8: Zámecký mlýn, jehož prostory už dlouhou dobu slouží Tachovskému dětskému sboru
- Příloha č. 9: Kostel sv. Máří Magdalény
- Příloha č. 10: Historické jádro Tachova s farním kostelem a městskými hradbami
- Příloha č. 11: Divadelní spolek J. K. Tyl hraje Čapkovu Matku, rok 1950
- Příloha č. 12: Tachovský dětský sbor při koncertním vystoupení v Jízdárně ve Světcích
- Příloha č. 13: Přípravný sbor nejmenších zpěváků Cvrčci
- Příloha č. 14: Přípravný sbor Plamínek
- Příloha č. 15: Přípravný sbor Sluníčko při vystoupení v tachovském kině Mže
- Příloha č. 16a: Mgr. Josef Brabenec, zakladatel a zároveň sbormistr TDS
- Příloha č. 16b: Sbormistr Josef Brabenec s hlavním sborem v pozadí
- Příloha č. 17: Znak Tachovského dětského sboru
- Příloha č. 18: Prostorná zkušebna TDS, která se nachází v Zámeckém mlýně
- Příloha č. 19a: Nacvičování nového repertoáru při letním táborovém soustředění
- Příloha č. 19b: Vlevo sbormistr Josef Brabenec, Josef Baierl a manželé Vimrovi při sborové zkoušce na letním táborovém soustředění
- Příloha č. 19c: Tachovský dětský sbor při táborové hře
- Příloha č. 19d: Sborový táborový večer při ohni a zpěvu členů TDS

Příloha č. 1a (zdroj: ČADEK, Štěpán. Tachov v letech 1115 – 2015. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2015, s. 10.)

Příloha č. 1b (zdroj: ČADEK, Štěpán. Tachov v letech 1115 – 2015. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2015, s. 179.)

In nomine sancte & individue trinitatis notum sit omnibus scē
 matris ecclesie suis quod ego Vladislavus dux boemie credens ni
 hil esse quequid dā non est credens etiam illi qui dicit dare ele
 mosynam & omnia munda sunt vobis. & illi qui dicit redemptio ani
 me vni ducit sic construam monasterium in honore sancte dei geni
 trici **MARIE** pro redemptione anime mee. Et quia sciam deo non esse
 gratum si rapina offeratur ei in holocaustum ipsum testor. qd nihil in
 vite nihil in cuquam ablatum ei obtuli nihil preter hoc quod ante
 cesoribus meis religiosis vris. scdm consuetudine terre offerre licuit.
 Hec autē sunt ea que impura conscientia & insipientia cordis eidem
 eccle dedi. subtestimonio pragensis epi **HERMANI** & moravienis epi
IOHANIS & primatis terre. absq; omnis populi contradictione. Duode
 cim custodes eccle in ulla **WSECHAR** quorū nomina hec sunt. Mutis.
 Zuar. Milik Dunay Stoyan. Guha. Hostup. Bratata. Olania. Mlon.
 Pacc. Trebek. Bedi. & iam totam situa que est inter duas aquas

asiam & mscam usq; in teutonica terra excepris duodecim villis
 que antiquitus fuerunt ibi constituit. quorū nomina hec sunt. Lom.
 Benestueci. Lobzn. Ptehom. Malcouci. Malculab. Cebkouci. Skurino.
 Bonarici. Haharant. heclē. Dalcmsle. Pstoborie. Bedi. & ia villas ugi
 ni quinq; plenas. Cladorici. Werbichane. Ponchublah. Gupenouo.
 Zumlsh. Oboychine. Boruiane. Mileuo. Bucouane. Svaronici. Oecleu.
 Mochuradi. Podelhi. Lusna. Doulenouici. Milga. Welkus. Podmoch. Gorku.
 Scapanouici. Oladarici. Kachelme. Camik. Cebcio. Vladislavici. Hecmeci.
 Ite autē uille non sunt plene. Necmeci in qua dedi terra ad decē arara.
 In elenouach tres mansiones. In Hecmeci quatuor mansiones. In Goncho
 uech septē mansiones. Villam & iam Bigell totā preter duas mansiones.
 Dedi & iam ecciam cum dote sua. In dmsich duo arara. & tres mansiones.
 Apud Rohuad una mansio. Lona cum terra sua. Prudota cum terra sua.
 Svaronici. In Schroech ecciam cum dote sua. & cum tribus ugehd. Villas
 insup quatuor addidi. Milucouo. Zlapmch. Bham. Pnceluk. Bedi. quorū

ihbrahau cum omnib; ad cam primicib; Hē sunt autē uille & ho
 mines ad eundem locum primicet. Luben tota uilla. Stenci tota uil
 la. Ehrinosich totū qd em apud Goseam. Lagouich tres piscatores. Ser
 ban. Marfik. B. Lafus. & uinca que est sub pte. & duo tornatores. Petrus
 Gorku. insup unū piscator qui uulgatit dicitur pstruhnik. & ibidem
 dimidiū amnem dedi. Willabnis addidit patrimonium suum quod fuit
 aui ipsius. Pulc. & arbori. & cum pomerio. Lan cum terra sua. Heficha qui
 soluit nouem uasā salis. Ad capellam scī galli custodes quinq; sunt depu
 tati quorū hec sunt nomina. Mutis. Radek. Nepriud. Oerfana. Cogata.
 De lipan. Ten. dmsnik. Pragensis uillorū decem denario singulis sabbatis
 pfoluere debet. atq; in natal scī galli poledrum unū. Trapchua ū cadē
 die siliū aureū. Celterarius autē ducit duas urnas mellis. Prage quoq; ad su
 pra dictum monasterium locum, ad motendinū. Ite pra ge locum ad eu
 riam & ad hospitiū ab eccia scī MICHAELIS usq; ad ecciam scī petri. usq;
 ad publicā uia. Pastores quatuor. Petrum. Bogumil. Hual. Louata. Cocos

quatuor. Maca. Balicha. Bobrita. Ratnik. Sutores subralariū tres. Malucha.
 Heparuad. Mengod. Ipmi. pelstiche. Behuy. Piscatores quatuor. Vilgost. Oreck. Domaca. Chas
 tolou. Quatuor qui sal solunt. singuli nouē mensurā. Telen. Pechan. Glupec. Bora. si
 guli unū. Oflana. Tornator unū. Tefan. Kadosta. rustici cū filiū sui qui debet septe ur
 nas mellis. Vgri. & ia nepotē kadoste debitorē septe urnas mellis. Borata. debitorē septe
 urnas. Inerec similis. Berhota similis. Inluouo. Louie debitorē nouē urnas mellis. Oer
 gauce similis. nouē. Kadosta. Danc. Oac. Teck. helahmk. Sranonich. Helcpā cū fi
 liū decē urnas debitorē. huda similis. hlauk similis. Obobey similis. Duo fabri. Bezan.
 Terqonam. Rotarium unū. Bogdan. Pastores equarii duos. Budam. Oha.
 & bulatores duos. Hectrogor. & elubā. Calefactorē stabe. Chastre. Hug
 boh qui parat cyphos. Camerarios duo. Domaboz. Cik. Abutorē us
 timentos. Ras. Inugerech. unū. cū quinq; cultorib; Straf. Cabo
 na. Nemir. Goluā. Secpata. Vni amputatorē arborū. Louata.
 Vni paratorē doloz. Iam. Duos carpentarios. Huala. Terha.
 Indomasle. tercia parte theloni cum ducē. Bedi. etiam

agrecum undecē anellarū & curiales seruos septem quorum nomina
 hec sunt. Ouida. Borch. Alora. cū fratrib; sui. Ansa. Martin. Gumbrecht.
 Comaha. Kertica. Waltraym. Aratorē etiā hos cum filiis & filiabus. In mebelu
 Cayn. Indstich. Cogane. Sranonich. Bogumil. Bik. Kadosta. Zine. Choua. I. esha.
 Imogor. Tebeuc. Behedci. Kadosta. Hec sunt autē que fideles dei proximab; suis
 me uiuente eidem eccle dederunt. Vro comes dedit duas uillas. Cekonci. Male
 uici. Depolt. dedit in domastich locum ad habitandum & pratum & arbutū & in
 terduas uias terram addimidium ararū. Branis & iam dedit in ulla ledchan ter
 ram ad unum ararū & partem silue & pscinam. Bedi. & iam terra addimidū
 ararum in ulla ledcha. Item dedit ugehd. & pscinam in ea loco qui dicit Lemh.
 Lumar. dedit totā ad ararū in scape quam frat. suis postea cambuiz similiter
 pterra ad ararū in loco unil. Cada & iam dedit hereduatē suam post mortē
 suam. Innehambie dedit terrā ad unū ararū. Inluouo ad unum ararum.
 Incharache terra ad duo arara. Hual. prestiter dedit similiter totā hereduatē
 suam scilicet in ulla. Glinc. Dobrebe & iam dedit terram ad ararum unū

pricetam sancte **MARIE** in ulla. Pragensis. I. dem. Dobrebe dedit terram ad
 ararum in ulla que uocatur Colcher. & ea conditio. ut si filius eius uoluerit
 abbatē seruire seruiat pro terra. & si noluerit abbatē seruire soluat hospiti
 tatem & eccia. Hicolaus dedit ugehd. Kadoma. quorū dedit suum ugehd.
 Inuebor. & iam cum terra sua se tradidit. Hlatne. Oosflau dedit ad duo ara
 ra. Bofa ad unum ararum. Tuscou. Sdalaricus comes dedit ugehd unum
 & in silam humilū in ulla que uocatur Gortkeube. Oasuech. Crisan. ad duo
 arara. Hra. Sranich totam uillam. Crum. Heganiche totam uillam. Willari.
 ugehd. prahn. Prestan. Behomm. dimidiā uillam. Hacedue totam uillam. Midlo
 uareh. ad duo arara. & tria ugehd. Hahofich. dimidiā uilla. Hahrebeue. ad
 unum ararum. Taboue. ad unum ararum. Hochaunch totum quicquid ha
 buit. Ibbud. & Lunh. & roba. & ugehd. In loco Hochauch cū abbat. Beroldo
 cambuiz. Haimre. Kellch. uillam. Luran. sub tempore ducis hobchlai. sub
 testamento horum uirorū. Lupoldi. filii. boruoy. & Oladot. & Ludob. & Pius
 & Hmil. camerari. & gredebor. cum frē. Vaccimil. & uro. deradspona. & paulie

& Lutomirensiū primariū. Caslau. Martin. Vilgost. Super scriptio autem
 manu iuxta cancellariū ducis hobchlai. & confirmatio camerariū Petri.
 Lancic. Tesik dedit ugehd. Vilgost. rufical. Humatic. Araben. telen. ad unū
 ararum. Cistich. Stras. ad unum ararum. Boguhual. Hefuech. ad unū ararū.
 Senadich. sech. ad unū ararū. Hachar. dedit horū. Inuaplic. dux. Bonari
 ch. ad unū ararū. Hoky. cum filiis suis. Sdatam. qui debet perfoluere quinq;
 ginta massas ferri. In otrou. comparauit terrā ad unū ararū. subtestimo
 niū. Hoz. uroy. Maruardi. de dubrau. & Maruardi. de uil. cum filio suo
 Huba. & bernardi. de cernofich. Beneda. dedit totā terrā quā habuit in ty
 nas. Zbigneu. in camernich. dedit ad unū ararū. Gorpold. dedit uillam
 Metel. heo. excepta una mansione. Cbradus. dedit ad quatuor arara. de
 suo ugehd. Quod si quis ex his aliquid abstulerit. maledictus sit. adeo & ab
 omnibus sanctis eius. & necum. & cum illis qui hereduatē suā. eccle. di. de
 derunt. contendant. iudic. habent. partem. cum iuliano. apostata. q
 occasione. illis. euanglic. ammonitionis. qui. non. renuntiauerit. omnib;

que possidet. non potest. meus. esse. discipulis. spoliab. cultores. fidei. & ce
 clestias. da. fiat. fiat. a. men. factum. ē. autē. hoc. privilegium. anno. abincar
 natione. dñi. millesimo. centesimo. quinto. decimo. Indictione. septima. Spa
 ta. uicesima. tercia. Concurrent. quarto.

Příloha č. 2 (zdroj: ČADEK, Štěpán. Tachov v datech 1115 – 2015. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2015, s. 6.)

Příloha č. 3 (zdroj: www.muzeumtachov.cz)

Příloha č. 4 (zdroj: venkovskydum-pk.cz)

Příloha č. 5 (zdroj: www.tachovskafarnost.eu)

Příloha č. 6 (zdroj: www.turistika.cz)

Příloha č. 7 (ČADEK, Štěpán. Tachov v datech 1115 – 2015. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2015, s. 169.)

Příloha č. 8 (zdroj: www.tds.tachov-mesto.cz)

Příloha č. 9 (zdroj: www.pamatkopin.cz)

Příloha č. 10 (ČADEK, Štěpán. Tachov v letech 1115 – 2015. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2015, s. 178.)

Příloha č. 11 (zdroj: ČADEK, Štěpán. Tachov v datech 1115 – 2015. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2015, s. 111.)

Příloha č. 12 (zdroj: www.tds.tachov-mesto.cz)

Příloha č. 13 (zdroj: www.tds.tachov-mesto.cz)

Příloha č. 14 (zdroj: www.tds.tachov-mesto.cz)

Příloha č. 15 (zdroj: www.tachovsky.denik.cz)

Příloha č. 16a (zdroj: www.tachovsky.denik.cz)

Příloha č. 16b (zdroj: www.tds.tachov-mesto.cz)

*Příloha č. 17 (zdroj: fotka z kroniky TDS
uložené v zámeckém mlýně)*

Příloha č. 18 (zdroj: vlastní fotografie)

Příloha č. 19a (zdroj: www.tds.tachov-mesto.cz)

Příloha č. 19b (zdroj: www.tds.tachov-mesto.cz)

Příloha č. 19c (zdroj: www.tds.tachov-mesto.cz)

Příloha č. 19d (zdroj: www.tds.tachov-mesto.cz)